

Univerzita Karlova

Pedagogická fakulta

Katedra andragogiky a managementu vzdělávání

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Komunikace školy a učitelů se zákonnými zástupci

Communication between schools and teachers with legal representatives

Michaela Komzáková

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Svobodová, Ph.D

Studijní program: Školský management

2025

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Komunikace školy a učitelů se zákonnými zástupci potvrzují, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Prohlašuji, že jsem při její tvorbě nepoužila nástrojů umělé inteligence jiným způsobem, než je uvedeno ve vyjádření, které je součástí textu práce. Dále potvrzují, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 13. 4. 2025

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Mgr. Zuzaně Svobodové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytla při vypracovávání této bakalářské práce a za věnovaný čas. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se výzkumu zúčastnili a v neposlední řadě chci poděkovat své rodině za podporu, trpělivost a pochopení během celého procesu psaní této práce.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku efektivity komunikace mezi základní školou, učiteli a zákonnými zástupci žáků. Hlavním cílem této práce bylo podrobně identifikovat klíčové faktory, které tuto komunikaci významně ovlivňují, a následně na základě zjištěných dat z výzkumu navrhnout konkrétní a využitelná doporučení směřující pro její zlepšení a zkvalitnění této důležité spolupráce mezi školou a rodinou. Výzkum byl realizován kvantitativní metodou pomocí online dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo celkem 150 respondentů, rodiče dětí navštěvujících různé základní školy v rámci České republiky. Analýza výsledků ukázala, že nejpreferovanějším způsobem komunikace rodičů se školou je osobní setkání, které umožňuje přímou a efektivní výměnu informací, navázání důvěry a okamžitou zpětnou vazbu, to je následováno využíváním školního informačního systému a telefonickým kontaktem. Mezi nejčastěji zmiňované problémy v komunikaci patří zejména nedostatek informací a rovněž nedostatečná zpětná vazba ze strany školy a učitelů. Statisticky významné rozdíly byly zjištěny zejména ve vztahu k věku a vzdělání rodičů, především v oblasti vnímání dostupnosti učitelů a srozumitelnosti školních sdělení, které jsou důležité pro vzájemné porozumění a funkční spolupráci. Na základě výsledků výzkumu byla formulována doporučení pro praxi, která zahrnují např. zavedení pravidelných informačních schůzek, zvýšení dostupnosti učitelů a využití různorodých forem komunikace podle preferencí rodičů, včetně moderních technologií.

KLÍČOVÁ SLOVA

komunikace, rodič, spolupráce, student, škola, učitel, žáci, zákonný zástupce

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on the issue of communication effectiveness between primary schools, teachers, and the legal guardians of pupils. The main objective of the thesis was to identify the key factors that significantly influence this communication and, based on the data obtained from the research, to propose specific and applicable recommendations aimed at improving and enhancing this important cooperation between school and family. The research was conducted using a quantitative method in the form of an online questionnaire survey, which was completed by 150 respondents – parents of children attending various primary schools across the Czech Republic. The analysis of the results showed that the most preferred method of communication between parents and schools is face-to-face meetings, which allow for direct and effective information exchange, the building of trust, and immediate feedback. This is followed by the use of the school information system and telephone contact. The most frequently mentioned problems include a lack of information and insufficient feedback from schools and teachers. Statistically significant differences were found particularly in relation to the age and education level of parents, especially regarding the perceived accessibility of teachers and the clarity of school communication, which are essential for mutual understanding and functional cooperation. Based on the results, recommendations for practice were formulated, including regular information meetings, increased teacher availability, and the use of diverse forms of communication according to parental preferences, including modern technologies.

KEYWORDS

communication, parent, cooperation, student, school, teacher, pupils, legal guardian

Obsah

Úvod	6
1. Komunikace	7
1.1. Verbální komunikace.....	9
1.2. Neverbální komunikace	10
1.3. Písemná komunikace	13
1.4. Pedagogická komunikace	14
1.4.1. Komunikaci rodič a učitel	16
1.4.2. Komunikaci učitel a rodič	18
1.4.3. Komunikace mezi školou a zákonnými zástupci.....	21
2. Metodologie výzkumu	24
2.1. Výzkumný cíl a výzkumné otázky	24
2.2. Teoretická východiska kvantitativního výzkumu.....	25
2.3. Charakteristika respondentů	26
2.4. Metoda sběru dat	27
2.5. Výzkumný nástroj	27
2.6. Analýza dat	28
3. Výsledky	30
3.1. Frekvence a forma komunikace.....	30
3.2. Obsah a dostupnost informací	32
3.3. Reakce a dostupnost školy.....	38
3.4. Kvalita komunikace a její problémy.....	40
3.5. Preferovaná a navrhovaná forma komunikace	44
3.6. Možnosti spolupráce.....	46
3.7. Návrhy na zlepšení komunikace.....	49
4. Diskuse	52
4.1. Limity výzkumu	56
4.2. Doporučení pro praxi.....	56
5. Závěr	58
Seznam použitých informačních zdrojů	60
Seznam příloh	65

Úvod

Komunikace mezi školou a zákonnými zástupci žáků představuje jeden z hlavních prvků efektivního vzdělávacího procesu. Vztah mezi školou a rodinou ovlivňuje nejen úspěšnost žáků, ale i celkovou atmosféru a spolupráci v rámci vzdělávacího prostředí. Otevřená, srozumitelná a pravidelná komunikace napomáhá k budování důvěry mezi školou a rodiči a přispívá k včasnému řešení možných problémů, podporuje zapojení rodičů do vzdělávání dětí a vytváří prostor pro dialog. Naopak nedostatečná nebo neefektivní komunikace může vést k nedorozuměním, pocitu nezájmu, nebo dokonce k narušení spolupráce mezi školou a rodinou.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku komunikace školy a učitelů se zákonnými zástupci. Cílem práce je zjistit, jaké preference a potřeby mají rodiče v oblasti komunikace se školou a jaká opatření by mohla být přijata ke zlepšení této spolupráce. Současně se práce věnuje identifikaci překážek, které mohou v komunikaci mezi školou a rodiči vznikat, a nabízí možná řešení pro jejich překonání. Pozornost je věnována také způsobům, jakými mohou školy podporovat otevřenou, vstřícnou a respektující komunikaci s rodiči různých sociálních, kulturních nebo jazykových zázemí.

Výběr tohoto tématu vychází z rostoucího významu partnerské spolupráce mezi školou a rodinou, která je jedním ze základních předpokladů kvalitního vzdělávání. Osobní zkušenosti z pedagogické praxe ukazují, že efektivní komunikace mezi školou a zákonnými zástupci je zásadním faktorem pro vytvoření podpůrného školního klimatu a pro dosažení lepších vzdělávacích výsledků žáků.

Aktuálnost této problematiky je podpořena i současnými společenskými změnami, které ovlivňují podobu školní komunikace – mezi ně patří například digitalizace, zvyšující se různorodost žakovské populace či nároky na individuální přístup ke každému žákovi. Právě proto je nezbytné věnovat pozornost tomu, jakým způsobem škola komunikuje se zákonnými zástupci a jak lze tuto komunikaci dále rozvíjet a zefektivňovat.

1. Komunikace

Pojem komunikace lze obecně chápat jako proces sdílení a přijímání informací mezi živými organismy. V užším významu je komunikace vnímána především jako proces předávání významů prostřednictvím verbálního projevu, tedy jazyka. Kromě mluveného a psaného slova však komunikace zahrnuje také různé formy neverbálního vyjadřování, jako jsou gesta, mimika, tělesné pohyby, obrazy či hudba, které rovněž nesou sdělovací funkci (Průcha a kol., 2013).

Z hlediska zkoumání lidské komunikace se pozornost soustřeďuje na různé aspekty, mezi něž patří například formální stránka sdělení, obsahová kvalita, vliv komunikátora na důvěryhodnost sdělení nebo schopnost ovlivňovat postoje a přesvědčení ostatních. Významná část pozornosti je věnována komunikaci probíhající mezi dospělými a jejich vzdělavateli, ale i interakci zprostředkované prostřednictvím výukových nástrojů, jako jsou učebnice, prezentace či digitální technologie. V rámci pedagogického výzkumu se vyvíjejí nástroje a metodiky, které umožňují objektivní hodnocení tzv. didaktické komunikace. Významná role komunikace se projevuje v oblasti mezilidských vztahů – přispívá k vytváření pozitivního pracovního klimatu, rozvíjení kvalitních interpersonálních vazeb a předcházení konfliktům (Broukalová a kol., 2023).

Zvláštní důraz je kladen na interkulturní komunikaci, jejímž prostřednictvím dochází ke spolupráci mezi jednotlivci z rozdílných kulturních a etnických prostředí. Její zvládnutí je klíčové pro úspěšnou interakci v multikulturním prostředí (Jarkovská a kol., 2015).

Z etymologického hlediska pojem „komunikace“ původně označoval sdílení nebo společné účastenství. Latinské slovo *communicatio* znamenalo „sdílení“ nebo „účast na něčem společném“, zatímco sloveso *communicare* se překládalo jako „dělit se o něco s ostatními“. V současnosti je komunikace v odborné literatuře chápána jako proces vytváření, přenosu nebo výměny informací mezi jednotlivými účastníky, případně jako proud informací z jednoho bodu do druhého (Halada, 2023).

Pedagogický slovník definuje komunikaci jako proces sdílení informací, názorů a emocí. Ve školní praxi se jedná především o mezilidskou komunikaci, v jejímž rámci se analyzuje, kdo

je komunikátorem, co je sdělováno, proč a jakým prostředkem, komu je sdělení určeno, jaké bariéry mohou nastat a jaký účinek sdělení přináší. V pedagogickém kontextu má zásadní význam tzv. sociální komunikace, která se může uskutečňovat pomocí mluveného nebo psaného slova, obrazových materiálů, gest či znakové řeči. Komunikace ve škole může mít podobu jak osobního kontaktu, tak komunikace zprostředkované technickými prostředky (Průcha a kol., 2013).

V mezilidské komunikaci se často vyskytují překážky, které mohou narušovat efektivní přenos informací. Jednou z nich je individuální styl řeči, který je formován osobními zkušenostmi, zájmy a preferencemi. Jednotlivci mají tendenci zaměřovat se na témata, která považují za relevantní, což ovlivňuje, jak způsob komunikace, tak její vnímání druhými.

Dalším důležitým prvkem je řeč těla, která probíhá většinou automaticky a bez vědomého řízení. Lidské tělo neustále vysílá neverbální signály, jejichž správná interpretace může významně napomoci k lepšímu porozumění.

K významným bariérám komunikace patří tzv. slepá místa – jedná se o projevy, které si komunikátor neuvědomuje, zatímco okolí je dobře vnímá. Typickými příklady jsou časté používání vycpávek jako „hmm“, vyhýbání se očnímu kontaktu, zkřížené ruce nebo mluvení o sobě ve třetí osobě. Tyto znaky mohou působit na druhé uzavřeně, odmítavě nebo pasivně.

Další překážkou jsou zkreslující filtry vnímání, které pramení ze subjektivního pohledu každého člověka na realitu. Každý účastník komunikace si na základě vlastních zkušeností, hodnot a postojů vytváří specifický výklad situace. Tato odlišnost ve vnímání může vést k nedorozuměním a komplikacím ve vzájemné komunikaci. Neméně důležitým faktorem je typ osobnosti, který ovlivňuje jak verbální, tak neverbální stránku projevu. Každý člověk má svůj vlastní způsob vyjadřování a styl řeči, který nemusí být okolím vždy pochopen správně. To, co jeden považuje za přirozený projev, může druhý interpretovat zcela odlišně, což opět přispívá ke vzniku komunikačních bariér (Petr, 2011).

1.1. Verbální komunikace

Verbální komunikace představuje nedílnou součást každodenního lidského života a je jedním ze základních nástrojů navazování a udržování sociálních vztahů. Plní funkci nejen při výměně informací, ale i při formulaci a sdílení myšlenek. Pokud je člověk dlouhodobě izolován od interakce s ostatními lidmi, může to u něj vyvolat pocity osamělosti a psychické deprivace (Šed'ová et al., 2019).

Přestože klíčovou roli při sdělování významu hraje jazyk samotný, důležitým doplňkem jsou neverbální složky, jako je tón hlasu, intonace nebo mimika, které dodávají slovům další význam. Bez těchto doprovodných projevů by sdělení často postrádalo přesnost a mohlo by být hůře srozumitelné. Mezi přednosti mluvené komunikace patří možnost přímého kontaktu, okamžité reakce druhé strany a pružné přizpůsobení sdělení na základě zpětné vazby. Mezi nevýhody lze zařadit obtížnější řízení komunikace v situacích, kdy se jí účastní větší počet osob, čímž může docházet ke zkreslení nebo přerušování přenosu informací (Janoušek, 2015).

Lidská řeč může být chápána jako systém znaků, který slouží k vyjádření myšlenek, přenosu informací a sdílení zkušeností. Tento systém se realizuje prostřednictvím jazyka – přirozeného (např. češtiny nebo jiných jazyků), ale i umělého, který je typický například pro odborné disciplíny, kde se používá specifická terminologie (Mikuláščík, 2010).

Jak upozorňuje Vybíral (2009, s. 110), „*každá slovní komunikace má svou formální stránku.*“ Zatímco lingvistika se zaměřuje na strukturu a gramatiku jazyka, z psychologického hlediska je důležité zohlednit tzv. paralingvistické jevy. Tyto prvky, jako jsou důraz, tempo řeči, tón hlasu nebo intonace, ovlivňují nejen to, jak je sdělení přijímáno, ale také jaký vztah si mezi sebou účastníci komunikace vytvářejí. Paralingvistika pomáhá vnímat nejen samotný obsah sdělení, ale i emoční a vztahový kontext, ve kterém se komunikace odehrává. Interpretace těchto neverbálních signálů však vyžaduje opatrnost, neboť jejich význam může být subjektivní, a ne vždy odrážet skutečné záměry mluvčího (Žantovská, 2015).

1.2. Neverbální komunikace

Neverbální komunikace představuje široké spektrum projevů, které doplňují jak verbální, tak i neverbální formy dorozumívání. Zahrnuje gesta vyjadřovaná pohybem těla, mimiku, gestikulaci rukou, náklon hlavy, držení těla a mimické výrazy obličeje. Dále k ní patří zvukové prvky mimo jazyk, například pauzy během mluvení, chvíle ticha nebo i neverbální zvuky jako povzdechy (Boukalová, 2023). Jak uvádí Devito (2008), propojení mezi verbální a neverbální složkou komunikace je zásadní. Neverbální projevy totiž nejen doplňují mluvené slovo, ale zároveň slouží k jeho zdůraznění, opakování či regulaci toku sdělení. Neverbální složka má tedy klíčovou funkci při řízení celkové interakce mezi komunikujícími stranami.

Podle výzkumů Boukalové (2023) připadá na samotné verbální vyjádření pouhých 7 % sdělení, zatímco 38 % tvoří hlasové prvky (např. intonace, tón hlasu) a až 55 % představují různé formy neverbálních projevů. To podtrhuje význam, jaký má tato složka komunikace při předávání informací a utváření mezilidských vztahů.

Dle Pokorného (2004, s. 49) slouží neverbální komunikace především k:

- podpoře slovního projevu,
- nahrazení mluvené řeči symboly nebo ilustracemi,
- vyjádření emocí,
- zprostředkování postoje k druhým (například nesouhlas),
- projevu individuality a osobního výrazu.

K hlavním formám neverbální komunikace řadíme mimiku, gestiku, posturiku, kinezii, proxemiku, haptiku a celkový image člověka. Každá z těchto složek sehrává důležitou úlohu v přenosu informací, emocí a postojů a mnohdy dokáže verbální komunikaci nejen doplnit, ale i zcela nahradit.

Mimika je tvořena pohyby obličejových svalů a patří mezi nejvýraznější nástroje pro vyjadřování emocí. Výraz tváře dokáže sdělit širokou škálu emocí. Křivohlavý (1988) uvádí, že mimika je schopna vyjádřit sedm základních protikladných emocionálních stavů: radost

– smutek, zájem – nezájem, štěstí – neštěstí, klid – vztek, spokojenost – nespokojenost, překvapení – splněné očekávání a strach – jistotu.

Gestika zahrnuje většinou vědomé pohyby rukou, hlavy nebo dalších částí těla. Tyto pohyby mohou doprovázet verbální sdělení, zvýrazňovat emoce nebo názor mluvčího, případně zcela zastoupit mluvený projev. Gesta také napomáhají udržet pozornost posluchače (Mikuláščík, 2010).

Posturika se vztahuje na držení těla, polohu končetin či hlavy a obecné nastavení těla vůči okolí. Napětí nebo uvolnění těla, náklon či pozice může vypovídat o aktuálním emočním stavu nebo postoji komunikujícího (Mikuláščík, 2010).

Kinezika se zabývá neúmyslnými, spontánními pohyby, které nejsou záměrnými gesty – například podupávání, poklepávání prsty nebo neklidné přešlapování. Tyto projevy mohou signalizovat vnitřní napětí nebo nervozitu (Mikuláščík, 2010).

Proxemika se zaměřuje na fyzickou vzdálenost mezi jednotlivci při komunikaci. Tato vzdálenost vyjadřuje charakter vztahu, míru důvěry či sociální hierarchii mezi komunikujícími. Sleduje jak horizontální, tak i vertikální prostorové uspořádání (Mikuláščík, 2010).

Haptika se oproti tomu soustředí na tělesný kontakt, tedy dotek. Ten může mít různé významy – od vyjádření podpory a empatie, přes srdečnost až po autoritu či agresi (Průcha a kol., 2013).

Celkový image člověka je rovněž významnou součástí neverbální komunikace. Tvoří jej nejen oblečení, účes, upravenost či vůně, ale také např. výběr osobních věcí, typ automobilu nebo způsob trávení volného času. Tyto aspekty spoluvytvářejí první dojem a signalizují postoj jedince k sobě samému i svému okolí. Ačkoliv byla v minulosti péče o vůni více spojována se ženami, v současnosti je běžné, že i muži kladou důraz na svůj tělesný pach – ať už prostřednictvím parfémů nebo kosmetiky. Nepříjemný pach bývá často spojován s nepořádkostí, přestože může být zapříčiněn i zdravotními obtížemi (Mikuláščík, 2010).

Komunikační prostředky se neomezují pouze na jazykový projev a chování jednotlivce, ale zahrnují i celkový vzhled a prostředí, v němž se komunikace odehrává. Mezi faktory ovlivňující komunikaci tak patří nejen verbální a neverbální složky, ale také například způsob oblékání, upravenost osobního či pracovního prostoru, čistota automobilu nebo organizace kanceláře. Tyto aspekty spoluvytvářejí tzv. haló efekt – první dojem, který si ostatní o člověku utvářejí na základě vnějších znaků. Tento efekt je v interpersonální komunikaci velmi silný, protože může významně ovlivnit, jak je daný člověk vnímán v dalších interakcích (Mikuláščík, 2010).

Prostředí, v němž se člověk pohybuje, tedy nejen odráží jeho osobnost, ale zároveň ji sděluje okolí. Například uspořádání kanceláře, ve které pracuje úředník nebo manažer, může poskytnout informace o jeho charakteru. Vzhled pracovního místa může naznačovat, zda je daný jedinec systematický, preferuje autoritu a společenské postavení, nebo zda inklinuje k egocentrismu, sociálnímu zaměření, rodinným hodnotám, praktickému uvažování či flexibilitě. Zároveň lze z prostředí vyčíst, do jaké míry daná osoba věnuje pozornost svému okolí, nebo zda je vůči těmto vlivům spíše netečná.

Je však důležité si uvědomit, že prostředí nejen informuje o člověku, ale zpětně působí také na něj samotného – zejména v komunikačním procesu. Lidé se zpravidla cítí komfortněji v prostředí, které je jim známé a kde se cítí bezpečně. V situacích, kdy mají možnost přizpůsobit si prostředí svým potřebám a preferencím, se s tímto prostorem často ztotožňují a vnímají jej jako součást své identity. Upravené a harmonické prostředí napomáhá vytváření klidné a přátelské atmosféry, snižuje úroveň stresu a podporuje pozitivní naladění, což se příznivě odráží i na průběhu mezilidské komunikace. Světlé barvy, estetické prvky nebo příjemné zvukové podněty (např. hudba) mohou psychiku stimulovat k otevřenějšímu a vstřícnějšímu chování (Boukalová, 2023).

Z toho vyplývá, že lidé přirozeně vyhledávají prostředí, kde se cítí příjemně a uvolněně. Takové prostředí má pak zásadní vliv na kvalitu i průběh jejich komunikace s ostatními. To je důvod, proč se v různých veřejných prostorách – například v prodejnách, kavárnách nebo zdravotnických zařízeních – věnuje pozornost vytváření příjemné atmosféry, která podporuje pozitivní vnímání a ochotu ke komunikaci.

1.3. Písemná komunikace

V současné době nabývá písemná komunikace stále většího významu a uplatnění v nejrůznějších formách interpersonální interakce. Jednou z jejích hlavních výhod je možnost uchování záznamu sdělení, což umožňuje jeho pozdější analýzu, zpětné ověření informací nebo další zpracování. Tento benefit se výrazně projevuje například u e-mailové korespondence, textových zpráv či zpráv v komunikačních aplikacích. Na druhou stranu, mezi nevýhody písemné formy komunikace lze zařadit časovou náročnost spojenou s přesným formulováním sdělení, potenciální riziko špatného pochopení obsahu a skutečnost, že chybí možnost okamžité reakce protistrany.

Pro zajištění srozumitelnosti a efektivity je při písemném vyjadřování vhodné respektovat základní zásady správné komunikace. Patří mezi ně zejména používání stručných a výstižných vět, logická struktura textu a jasná formulace myšlenek. Důležité je také vyvarovat se gramatických a stylistických chyb, zachovat profesionální a věcný tón a vyhnout se příliš familiárním, hovorovým či nevhodným výrazům. Úroveň vyjadřování by vždy měla odpovídat charakteru a formálnosti konkrétní situace (Martynek & Šteinbach, 2023).

Při komunikaci s rodiči nebo jinými zákonnými zástupci prostřednictvím e-mailu nebo telefonního hovoru je, jak upozorňuje Syslová (2016), klíčové zaměřit se na podstatu jejich sdělení. Pro její lepší pochopení lze obsah zprávy rozčlenit do několika základních rovin. První z nich je věcný obsah, který se zaměřuje na faktické informace – rodiče často pokládají konkrétní otázky, žádají o vysvětlení nebo upozorňují na určitý problém. Další rovinou je vztahová dimenze, která se projevuje v tom, jak rodiče oslovují učitele, jaký zaujímají postoj k jeho odborné roli a jakým způsobem projevují respekt nebo naopak odstup. Tato rovina odráží vzájemné nastavení vztahu mezi oběma stranami komunikace.

Třetím důležitým hlediskem je sebevyjádření, tedy emocionální stránka sdělení – rodiče mohou prostřednictvím zprávy vyjadřovat své obavy, pochybnosti o kvalitě výuky, zvažovat změnu školy nebo reagovat na situaci se znepokojením či rozhořčením. Poslední dimenzi

představuje tzv. apelová složka, v níž rodič svým sdělením učitele přímo vybízí k určité akci – například očekává odpověď, návrh řešení nebo jasné stanovisko.

Tato strukturovaná analýza obsahu sdělení ze strany rodičů významně přispívá k hlubšímu porozumění jejich postojům, emocím a očekáváním. Zároveň umožňuje pedagogovi reagovat citlivě a profesionálně, čímž je podpořena efektivní komunikace, která reflektuje jak obsahové, tak emocionální aspekty interakce mezi školou a rodinou.

1.4. Pedagogická komunikace

Podle Průchy a kolektivu (2013) je pedagogická komunikace chápána jako specifická forma interakce, která probíhá mezi učiteli a žáky, a to prostřednictvím verbálních i neverbálních komunikačních prostředků. Tento typ komunikace je zpravidla organizován učitelem, podléhá předem stanoveným pravidlům a plní různé funkce ve výchovně-vzdělávacím procesu. Nezahrnuje však pouze vztahy mezi učitelem a žákem, ale také komunikaci s rodiči, asistenty pedagoga, školními speciálními pedagogy či vychovateli. Jejím hlavním účelem je nejen předávání informací, ale také budování vztahů a podpora naplňování vzdělávacích a výchovných cílů. Z tohoto důvodu je komunikace považována za jednu ze základních profesních kompetencí učitele, která zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu vyučovacího procesu a přispívá k utváření profesní identity pedagoga (Oseredchuk, 2021).

Šafránková (2019) vnímá pedagogickou komunikaci jako zvláštní druh sociální komunikace, prostřednictvím kterého dochází ke vzdělávání a výchově. Na rozdíl od běžného každodenního dorozumívání je tento typ komunikace záměrný, cílený a směřuje k dosažení konkrétních pedagogických cílů.

Rovněž Nelešovská (2005) označuje pedagogickou komunikaci za specifickou formu sociální interakce, jejímž základním rysem je výchovně-vzdělávací charakter. Zdůrazňuje, že se jedná o promyšlený a cíleně strukturovaný proces, ve kterém se realizují pedagogické záměry prostřednictvím interakce mezi účastníky vzdělávacího procesu. Komunikace tak není pouze nástrojem pro předávání informací, ale rovněž prostředkem, kterým se utváří osobnost žáka a formují vztahy mezi jednotlivými aktéry školního prostředí.

K efektivitě pedagogické komunikace přispívá soubor zásad, které formulovali Křivohlavý a Mareš (cit. dle Nelešovské, 2005). Mezi tyto zásady patří:

- Princip spolupráce, tedy důraz na partnerský přístup mezi komunikujícími stranami,
- Maxima kvantity, která doporučuje sdělovat jen tolik informací, kolik je nezbytně nutné pro pochopení,
- Maxima kvality, která upozorňuje na nutnost sdělovat pouze pravdivé a ověřené informace,
- Maxima relevance, jež stanoví, že komunikace by měla být zaměřena pouze na podstatné věci související s danou situací,
- Maxima způsobu, tedy požadavek na jasné, přesné a srozumitelné vyjadřování.

Na význam pedagogické komunikace upozorňuje také Gavora (2005), který ji považuje za klíčový nástroj realizace vzdělávání a výchovy. Podle něj se skrze verbální i neverbální interakce mezi učitelem a žáky uskutečňuje přenos tzv. pedagogických informací, které jsou úzce spjaty s obsahem výuky, výchovnými cíli a výukovými metodami. Komunikace se tak stává nejen prostředkem, ale i nezbytným předpokladem efektivního vzdělávacího procesu.

Součástí pedagogické komunikace jsou také situace, které vyžadují citlivé vedení rozhovoru např. kritika. Jedná se o oblast, která je obzvláště náročná při interakci s rodiči, žáky nebo kolegy. Původ pojmu „kritika“ lze najít v řeckém slovese označujícím „soudit“. Slovo v sobě nese jak význam hodnocení (pozitivního i negativního), tak často negativní zabarvení spojené s výtkami nebo odsudky. V běžné komunikaci je kritika většinou chápána jako upozornění na chyby či nedostatky, což může být emocionálně zatěžující pro obě zúčastněné strany (Klapetek, 2008).

Přesto může být správně vedená kritika vnímána jako přínosný nástroj zpětné vazby, který pomáhá zlepšovat chování, výkon nebo spolupráci. Pokud je podána vhodným způsobem, s ohledem na komunikačního partnera, může být nejen přijatelná, ale také motivující. Dale Carnegie (2010) doporučuje několik zásad, které mohou učitelé využít při poskytování kritické zpětné vazby, zejména v kontaktu s rodiči:

- dobře se na rozhovor připravit, promyslet argumenty i možné návrhy řešení,

- jasně formulovat cíl kritiky a vymežit očekávaný výsledek,
- vést kritiku v soukromí, ideálně nepřímou, například prostřednictvím otázek,
- začít pozitivně – nejprve vyzdvihnout silné stránky, poté upozornit na problém, a nakonec znovu připomenout pozitiva,
- poskytnout prostor pro reakci druhé strany,
- ocenit každý pokrok nebo zlepšení.

Při dodržení těchto zásad může být kritika vnímána nikoli jako útok, ale jako příležitost ke zlepšení a růstu. Schopnost komunikovat citlivě, a přitom efektivně, i v náročných situacích, je znakem vysoké profesionální úrovně učitele.

1.4.1. Komunikaci rodič a učitel

Postoj rodičů ke škole a jejich ochota navazovat spolupráci s pedagogy bývá do značné míry utvářena jejich vlastními zážitky z dob školní docházky. Jak uvádí Feřtek (2011), řada rodičů nedisponuje dostatečnými informacemi o současném systému vzdělávání a jejich vnímání školy je často ovlivněno negativními zkušenostmi z období 70. a 80. let 20. století. V důsledku toho mohou přistupovat k dnešní škole s obavami a očekáváním autoritativního přístupu, se kterým se sami dříve setkali. Tento postoj pak vyvolává nejistotu a vede k tomu, že do prostředí školy vstupují s nedůvěrou, pocitem ohrožení a obavami z nepochopení či odmítnutí.

Tato negativní zkušenost se projevuje rovněž na emocionální úrovni – rodiče mohou školu stále vnímat jako instituci, která působí represivně a v minulosti zasahovala do jejich osobního vývoje nepříznivým způsobem (Feřtek, 2011). V souvislosti s tím Vališová a kol. (2011) upozorňují, že negativní vzpomínky na školní prostředí mohou oslabit motivaci rodičů aktivně spolupracovat a zapojit se do školního dění, zvláště pokud komunikace ze strany školy probíhá autoritativně nebo jednostranně.

Jedním z konkrétních příkladů, kdy dochází ke zvýšenému napětí, jsou třídní schůzky. Major (2023) poukazuje na to, že rodiče při těchto setkáních často zažívají stres, neboť jsou konfrontováni s nepříznivými informacemi o chování či prospěchu jejich dítěte – a to navíc za přítomnosti ostatních rodičů. V takto nastavené situaci se rodiče mohou cítit nepříjemně,

zaskočeně a nejsou schopni adekvátně reagovat nebo vyjádřit své názory. Tento typ komunikace přispívá k pasivitě rodičů a zvyšuje jejich pocit nejistoty.

Přestože současná legislativa umožňuje rodičům svobodně hájit zájmy svých dětí a otevřeně vyjadřovat vlastní postoje, mnozí z nich nejsou na takovou komunikaci připraveni. Chybí jim potřebné dovednosti a zkušenosti, což může vést k neadekvátním projevům – impulzivním, emotivním či konfrontačním reakcím (Feřtek, 2011). Podle Kolářové (2016) často dochází k nedorozuměním v důsledku nejasného vymezení rolí obou stran. Nedostatečné komunikační kompetence jak ze strany učitelů, tak rodičů mohou vést k nedůvěře a vzniku konfliktů.

V rámci projektu EDUin (2011) byla navržena praktická doporučení pro rodiče, která mají napomoci ke zlepšení komunikace se školou. Rodičům je doporučováno, aby nevníмали učitele jako oponenty, ale jako partnery, se kterými společně nesou odpovědnost za vzdělávání a výchovu dítěte. Učitel by měl být chápán jako profesionál, nikoliv jako osoba podřízená, jejíž kroky je třeba neustále kontrolovat. Do školy by rodiče měli vstupovat s otevřeností a respektem, nikoli s předpokladem konfliktu. Dále je doporučováno, aby si rodiče ověřovali informace, které jim sděluje dítě – vzhledem k jeho věku či záměrnému zkreslení nemusí vždy odpovídat realitě. Zásadní je rovněž zachování důvěry v učitele – zejména vyhýbat se negativním komentářům na jeho adresu v přítomnosti dítěte, protože to může oslabit jeho autoritu v očích žáka.

Jak konstatuje Průcha (2009), kvalitní partnerství mezi školou a rodinou významně přispívá k celkovému rozvoji dítěte a pozitivně ovlivňuje školní klima. Základem této spolupráce je otevřená, férová a důvěryhodná komunikace, která podporuje vzájemné pochopení a sdílenou odpovědnost za vzdělávací proces. Důležitou roli zde sehrávají vzájemný respekt, empatie a porozumění rozdílným životním zkušenostem a očekáváním obou stran (Čapek, 2010).

1.4.2. Komunikaci učitel a rodič

Komunikace mezi učiteli a rodiči představuje jednu z nejcitlivějších oblastí pedagogické praxe. Ne všichni pedagogové ji zvládají s jistotou a lehkostí. Vedení rozhovoru s dospělými

osobami může být pro učitele obtížné, neboť jsou často zvyklí komunikovat především s dětmi, a to z pozice autority. V kontaktu s rodiči se však předpokládá dialog na úrovni rovnocenných partnerů, což mnohým pedagogům činí potíže, zejména v náročnějších situacích, které mohou vyvolávat nejistotu (Feřtek, 2011).

Tato nejistota se často promítá do autoritativního způsobu vystupování, především při třídních schůzkách, kde učitel zaujímá dominantní roli, čímž omezuje prostor pro otevřenou diskusi. Učitelé se v přístupu ke komunikaci liší nejen v závislosti na své osobnosti, ale také na základě předchozích zkušeností, preferovaných pedagogických metod nebo způsobu hodnocení žáků. Přesto mezi nimi převládá obava z přílišné ingerence rodičů do chodu školy. I když mají snahu rodiče informovat o školních událostech, někteří učitelé záměrně omezují rozsah předávaných informací z důvodu ochrany své profesní autonomie (Vališová & Kasíková, 2011).

Z hlediska školního managementu je častým tématem kritika nízké angažovanosti rodičů, jejich nezájmu o školní aktivity či neúčasti na akcích školy. Na druhou stranu však někteří učitelé a ředitelé pocítují diskomfort v případech, kdy rodiče projevují až přehnaný zájem – například chtějí být přítomni ve výuce, zasahují do metod výuky či vyjadřují snahu ovlivňovat rozhodování školy. Tato ambivalence ukazuje na křehkou rovnováhu mezi rolí učitele jako odborníka a současně partnera v komunikaci s rodiči (Čapek, 2010).

Pokud mezi učitelem a rodičem chybí otevřená, srozumitelná komunikace, může být pedagog vnímán jako kontroverzní osobnost. Proměna postojů učitelů ke komunikaci s rodiči je považována za dlouhodobý proces, který je závislý na jejich ochotě dále rozvíjet své profesní a komunikační kompetence, a to i po absolvování vysokoškolského vzdělání (Průcha, 2017).

Podle doporučení organizace EDUin (2014) by učitelé při komunikaci s rodiči měli dodržovat několik klíčových principů:

- zachovávat respekt k rodičům a komunikovat s nimi jako s rovnocennými partnery,
- uznávat rodiče jako odborníky na své vlastní dítě, které znají v jiném kontextu než učitel,

- preferovat přímou komunikaci s rodičem před zprostředkovanou komunikací skrze dítě,
- zapojovat dítě do komunikace jako aktivního účastníka, nikoliv pouze jako objekt hodnocení,
- nepřijímat každý dotaz nebo kritiku ze strany rodiče jako osobní útok.

V případě nedostatečně funkční komunikace může docházet k narušení vzájemné důvěry mezi školou a rodinou. Jak upozorňuje Šed'ová a kol. (2012), existuje celá řada komunikačních projevů, které mohou narušit spolupráci a přispět ke vzniku napětí:

- obviňování a vyčítání („Vy jste vždycky...“),
- moralizování a poučování („Měl/a byste si uvědomit...“),
- nátlak a manipulace („Kvůli vám se to všechno stalo...“),
- zdůrazňování vlastního úsilí („Já se snažím, ale vy...“),
- používání stereotypů a předsudků,
- autoritativní příkazy bez prostoru k diskuzi,
- falešné sliby nebo nepravdivá tvrzení,
- ironie, urážky a zesměšňování,
- nepřesná srovnání, výhrůžky nebo řečnické otázky jako forma manipulace.

Takové projevy vedou ke ztrátě důvěry a často vyvolávají obranné reakce druhé strany. Učitel by měl být schopen komunikovat s respektem, empatií a otevřeností, jelikož kvalita této interakce významně ovlivňuje nejen atmosféru školy, ale i školní úspěšnost žáků a jejich vztah ke vzdělávání (Čapek, 2013).

Zvláštní kapitolu v rámci pedagogické komunikace tvoří interakce s rodiči dětí, které pocházejí z odlišného kulturního nebo sociálního zázemí. Tito rodiče mohou mít omezené znalosti českého jazyka, odlišné kulturní zvyklosti nebo nedostatečné zkušenosti se vzdělávacím systémem, což může jejich komunikaci se školou komplikovat. Pedagogové by proto měli k těmto rodičům přistupovat s větší dávkou pochopení, trpělivosti a ochoty ke spolupráci.

Součástí této komunikace bývá i práce s dětmi, které nemluví česky nebo mají jen omezenou znalost jazyka. Je nezbytné vytvářet prostředí, které je pro rodiče bezpečné a srozumitelné, a veškeré informace a požadavky by měly být předávány jasně, jednoznačně a pokud možno osobně. Vzhledem k tomu, že se někteří rodiče neúčastní klasických třídních schůzek, je vhodné realizovat individuální setkání, která umožňují přizpůsobit komunikaci konkrétní rodinné situaci (Autorský tým APIV B, 2013).

Vztahy s rodiči by měly být vedeny profesionálně, s důrazem na strukturované a věcné sdělování bez nadměrné emocionality. Pedagog však zároveň musí mít na paměti, že řešení osobních či sociálních problémů rodiny přesahuje jeho kompetence – v takových případech je vhodné přizvat školního psychologa, sociálního pracovníka nebo jiného odborníka. Pedagog by však měl zůstat informovaný a situaci vnímat s potřebnou citlivostí (Loiziak, 2022).

Rodičům ze sociálně nebo kulturně odlišného prostředí je často nabízena škála podpůrných opatření – doučování, volnočasové aktivity, podpora při výuce formou asistenta nebo přípravné programy pro děti před nástupem do školy. Tyto formy podpory usnadňují dětem adaptaci a integraci do školního prostředí. Současně však škola od rodičů očekává splnění základních povinností – zajištění pravidelné docházky dítěte, omlouvání absence, přípravu pomůcek nebo podporu domácí přípravy. K dispozici bývá kontakt na pedagogické pracovníky, zpravidla ve formě telefonu nebo e-mailu. Transparentní komunikace školy vůči rodičům, ochota zodpovídat dotazy a přizpůsobit komunikaci konkrétním potřebám rodiny, přispívají k budování důvěry a předcházení konfliktům (Pivarč, 2020).

Efektivní komunikace s různorodými skupinami rodičů je proto základním předpokladem pro vznik inkluzivního školního prostředí, ve kterém se každý žák cítí bezpečně a podporovaně. Zároveň je to dovednost, kterou by měl pedagog systematicky rozvíjet jako součást svého profesního růstu (Loiziak, 2022).

1.4.3. Komunikace mezi školou a zákonnými zástupci

Účinná a dlouhodobě udržitelná spolupráce mezi školou a rodinou předpokládá neustálý rozvoj vzájemné komunikace, která by měla být vědomě budována a podporována. Kontakty mezi školou a zákonnými zástupci by se měly odehrávat v atmosféře vzájemného respektu, vstřícnosti a ochoty ke spolupráci (APIV B, 2020).

Jak uvádí Štech (2004), v posledních desetiletích dochází ve vzdělávání k posunu od zaměření na výkon směrem k důrazu na komplexní rozvoj osobnosti dítěte. Tento vývoj přináší vyšší míru zapojení rodičů do vzdělávacího procesu. V případech, kdy rodiče cítí, že jejich očekávání nejsou naplňována, se jejich aktivita často proměňuje v tlak vůči pedagogům či celé škole. Tuto snahu popisuje autor jako proces vyjednávání, jehož charakter je ovlivněn potřebami dítěte, výchovnými přístupy v rodině a kvalitou komunikace mezi všemi zúčastněnými stranami. Cílem tohoto dialogu je nalezení společného komunikačního jazyka. Učitel by měl rodičům srozumitelně prezentovat své záměry a usilovat o jejich přijetí, zatímco rodičům by mělo být umožněno cítit se respektovaní a vyslyšení. Takto nastavený partnerský model komunikace je základem funkční spolupráce mezi školou a rodinou.

Proces budování těchto vztahů začíná již v předškolním vzdělávání a měl by být kontinuálně rozvíjen až do ukončení vyšších stupňů školní docházky. Zdrubecká (2018) doporučuje pro efektivní komunikaci využívat širokou škálu komunikačních nástrojů. Tradičním, ale stále účinným prostředkem jsou nástěnky s informacemi o provozu školy, důležitých dokumentech a připravovaných akcích. Významným komunikačním kanálem jsou rovněž webové stránky škol, kde rodiče naleznou aktuální oznámení, plánované události, jídelníček či fotografie z aktivit školy.

Stále častěji se využívají také sociální sítě, které umožňují rychlé předávání informací a usnadňují interakci s rodiči. Klasickým a nenahraditelným prvkem komunikace však nadále zůstávají třídní schůzky, poskytující přehled o vývoji třídy, a individuální konzultace, které nabízejí prostor pro hlubší rozhovor o konkrétním žákovi. Konzultační hodiny zajišťují rodičům flexibilitu ve výběru vhodného termínu. Zpětnou vazbu ze strany rodičů lze

efektivně získávat prostřednictvím dotazníků či anket. Neformální akce školy pak napomáhají utužovat vztahy mezi rodinou a školním prostředím (Zdrubecká, 2018).

Klíčovým faktorem úspěšné spolupráce je správné nastavení pravidel. Jak uvádí Čáp (2014), pedagog by měl každou návštěvu rodiče vnímat jako příležitost k posílení spolupráce a měl by být ochoten jí věnovat potřebný čas. I v případě, že rodič přináší negativní zpětnou vazbu, je vhodné ji přijmout s respektem, poděkovat za sdělení, promyslet odpověď a případně nabídnout další schůzku. Učitel totiž často určuje směr a tón celé komunikace.

Příklad dobré praxe představuje Desatero pro spolupráci s rodinou, součást vzdělávacího programu Začít spolu. Tento přístup akcentuje individuální přístup k dítěti, partnerskou spolupráci s rodiči a různorodé možnosti jejich zapojení. Rodiče se mohou podílet na rozhodování, být informováni o vzájemných očekáváních, účastnit se konzultací a spolupracovat i prostřednictvím dalších členů rodiny. Součástí je rovněž spolupráce s externími odborníky a uznání, že změny ve vztazích vyžadují čas (Kargerová, 2019).

Kapounková (2022) zdůrazňuje, že rodiče hrají klíčovou roli v životě dítěte, a proto by to mělo být pedagogy náležitě reflektováno. Propojení školního a rodinného prostředí totiž napomáhá nejen dosažení kvalitních vzdělávacích výsledků, ale i vytvoření bezpečného a přátelského školního klimatu.

K efektivnímu dorozumívání doporučuje Kapounková (2022) tyto principy:

- poskytovat rodičům srozumitelné a včasné informace, ideálně jedním sjednoceným komunikačním kanálem (např. žákovská knížka, e-mail, telefon, web, systém Bakaláři),
- zohlednit preferovanou formu komunikace rodičů prostřednictvím průzkumu,
- zajistit dostupnost konzultačních hodin,
- dbát na přehlednost a jasnost sdělení,
- v případě komplikované komunikace doporučit přítomnost dalšího pedagoga a pořízení stručného zápisu, který by měl být k dispozici oběma stranám.

Součástí podpory pozitivní komunikace jsou i společné akce školy a rodiny – například kulturní a tematické akce (vánoční besídky, slavnosti, projektové dny), během nichž mohou rodiče představit své profese nebo vést aktivitu. Tyto události posilují vzájemné vztahy a umožňují rodičům i pedagogům navázat neformální kontakt. Společné vzdělávací projekty, zapojení do školské rady nebo účast při tvorbě školního časopisu navíc dávají rodičům možnost cítit se jako aktivní součást školního dění, čímž škola získává cennou zpětnou vazbu (Čapek, 2013).

Začínající učitelé mohou při komunikaci s rodiči pociťovat nejistotu. Doporučuje se, aby zpočátku sledovali zkušenější kolegy, a teprve následně vedli rozhovory samostatně – nejlépe za jejich přítomnosti. Spoluúčast jiného pedagoga rovněž zvyšuje objektivitu a poskytuje větší bezpečí oběma stranám (Čapek, 2013).

Je rovněž nutné respektovat soukromí pedagogů. Komunikace s rodiči by měla probíhat výhradně přes profesionální komunikační kanály, nikoliv prostřednictvím osobních e-mailů či profilů na sociálních sítích. Tento přístup nejen chrání soukromí učitele, ale i předchází psychickému přetížení a syndromu vyhoření. Závěrem je důležité připomenout, že i v oblasti komunikace je přiznání chyby přirozené a přijatelné. Schopnost reflexe a poučení se z vlastních omylů přispívá k autentičnosti učitele a posiluje vzájemnou důvěru mezi školou a rodinou (Kapounková, 2022).

2. Metodologie výzkumu

Tato část práce se zaměřuje na popis postupů a nástroje použitého při realizaci výzkumného šetření, jehož cílem bylo identifikovat faktory ovlivňující efektivitu komunikace mezi základní školou, učiteli a zákonnými zástupci žáků. Vzhledem ke zkoumanému jevu byla zvolena kvantitativní výzkumná strategie, která umožnila získat data od většího vzorku respondentů a provést jejich statistickou analýzu. Hlavním výzkumným nástrojem byl strukturovaný dotazník distribuovaný online, prostřednictvím vybraných rodičovských skupin na sociální síti Facebook. Cílem této metodologické části je představit výběr výzkumné metody, charakteristiku vzorku, postup sběru dat a následný způsob jejich zpracování a vyhodnocení.

2.1. Výzkumný cíl a výzkumné otázky

Efektivní komunikace mezi školou, učiteli a zákonnými zástupci žáků je zásadním předpokladem pro kvalitní vzdělávání, zdravé školní klima i úspěšnou spoluprací mezi všemi aktéry vzdělávacího procesu. V dnešní době, kdy se mění formy komunikace, očekávání rodičů i organizační podmínky škol, je důležité hledat způsoby, jak zlepšit vzájemné porozumění, důvěru a sdílení informací mezi školou a rodinou.

Cílem této bakalářské práce je identifikovat faktory, které ovlivňují efektivitu komunikace mezi školou, učiteli a zákonnými zástupci, a na základě zjištěných skutečností navrhnout konkrétní strategie vedoucí ke zlepšení této komunikace. Práce se zaměřuje jak na vnímání samotných zákonných zástupců, tak na možnosti a limity školy v oblasti komunikační praxe.

Aby bylo možné naplnit tento cíl, byly formulovány následující výzkumné otázky:

1. Jaký způsob komunikace by mohl nejvíce vyhovovat zákonnému zástupci ve vztahu ke škole a učitelům?
2. Jaké konkrétní kroky by mohla škola podniknout ke zlepšení komunikace se zákonným zástupcem?
3. Jaké klíčové zásady považují zákonní zástupci za nezbytné pro efektivní komunikaci mezi nimi, učiteli a školou?

4. Jak by mohla být komunikace mezi učiteli a školou optimalizována tak, aby lépe vyhovovala potřebám a očekáváním zákonných zástupců?

2.2. Teoretická východiska kvantitativního výzkumu

Pro účely této práce byl zvolen kvantitativní výzkumný přístup, který umožňuje systematicky shromažďovat a analyzovat data, a tím získat přehled o postojích a preferencích zákonných zástupců ve vztahu ke komunikaci se školou. Kvantitativní výzkum je vhodný zejména v případech, kdy cílem šetření je zjistit, jak často a v jaké míře se určité jevy vyskytují, a umožňuje tak zobecnění výsledků na větší populaci (Gavora, 2010).

V rámci tohoto výzkumného šetření byl jako hlavní nástroj sběru dat zvolen dotazník, který patří mezi nejčastěji využívané výzkumné nástroje v kvantitativním přístupu. Dotazník umožňuje oslovit širší vzorek respondentů, standardizovat otázky a snadno porovnat odpovědi mezi jednotlivými skupinami (Chráska, 2016). Podle Hendl (2016) je dotazníkové šetření efektivní metodou především tehdy, je-li potřeba získat informace od velkého počtu respondentů během relativně krátkého časového období. Mezi výhody dotazníků patří také anonymita, která může přispět k větší otevřenosti a pravdivosti odpovědí.

V rámci této práce byl dotazník sestaven tak, aby umožnil sběr strukturovaných dat souvisejících s komunikačními preferencemi, názory a zkušenostmi zákonných zástupců ve vztahu ke školní komunikaci s využitím převážně uzavřených otázek, které umožňují kvantitativní zpracování a následné statistické vyhodnocení výsledků. Dotazník byl sestaven na základě vymezených výzkumných otázek. Sběr dat probíhal od prosince do února, přičemž cílovou skupinu tvořili zákonní zástupci žáků základní školy.

Kvantitativní výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření tak poskytuje vhodný rámec pro zkoumání faktorů, které ovlivňují efektivitu komunikace mezi školou, učiteli a zákonnými zástupci. Výsledky šetření budou využity k formulaci doporučení pro zlepšení této komunikace v praxi.

2.3. Charakteristika respondentů

Výzkumný vzorek tvořilo celkem 150 zákonných zástupců dětí navštěvujících základní školy v Praze. Respondenti byli osloveni prostřednictvím online dotazníku, který byl distribuován skrze facebookové skupiny zaměřené na rodiče školních dětí v dané lokalitě. Tato forma sběru dat umožnila efektivní oslovení cílové skupiny a získání odpovědí během krátkého časového období.

Z hlediska zastoupení pohlaví bylo složení vzorku výrazně nerovnoměrné – 137 respondentek tvořily ženy (91 %) a 13 respondentů muži (9 %). Tento poměr odráží skutečnost, že v oblasti školní komunikace se častěji angažují matky než otcové, což je v souladu s obecnými trendy v participaci rodičů na školním životě.

Největší část respondentů byla ve věkové kategorii 35–44 let (36 %) a 45–54 let (35 %). Další významné zastoupení tvořili rodiče ve věku 25–34 let (24 %), zatímco věková skupina 55 let a více byla zastoupena pouze 1 %. Respondenti mladší než 25 let se v tomto výzkumu nevyskytli. Z hlediska dosaženého vzdělání byla mezi respondenty nejčastěji zastoupena skupina s úplným středním vzděláním s maturitou (41 %), následovaná rodiči s vysokoškolským vzděláním (34 %). Další skupiny tvořili respondenti s vyšším odborným vzděláním (7 %), středním vzděláním bez maturity (5 %) a základním vzděláním (3 %). Vysoké zastoupení rodičů se středním a vysokoškolským vzděláním může mít vliv na způsob a kvalitu komunikace se školou, včetně očekávání kladených na učitele a školní prostředí.

Většina respondentů (70 %) uvedla, že mají na základní škole jedno dítě, 25 % dotázaných má dvě děti a 5 % tři a více dětí. V případě, že měli více dětí na základní škole, byli požádáni, aby uvedli školní ročník nejstaršího dítěte. Z hlediska školního ročníku bylo 45 % dětí v 1.–3. třídě, 28 % ve 4.–5. třídě a 27 % v 6.–9. třídě. Všichni respondenti uvedli, že jejich dítě navštěvuje veřejnou základní školu. Ani jeden z rodičů neuvedl, že by dítě navštěvovalo školu soukromou.

2.4. Metoda sběru dat

Sběr dat probíhal online formou, a to prostřednictvím distribuce dotazníku přes vybrané facebookové skupiny (PRAHA, PRO Rodiče - Fórum Rodičů, Pro rodiče a děti, Rodiče jsou taky lidi) zaměřené na rodiče dětí základních škol v Praze. Tento způsob byl zvolen pro svou rychlost, efektivitu a široký dosah, což umožnilo oslovit dostatečně velký a různorodý vzorek respondentů v krátkém časovém úseku. Účast v šetření byla dobrovolná a anonymní, což přispělo ke zvýšení autenticity získaných odpovědí. Distribuce dotazníku probíhala od prosince do února. Účast v šetření byla dobrovolná a anonymní, což přispělo ke zvýšení autenticity získaných odpovědí.

Během tohoto období bylo získáno celkem 150 odpovědí, které byly následně zpracovány a vyhodnoceny za použití základních statistických metod.

2.5. Výzkumný nástroj

Na základě stanoveného výzkumného cíle a výzkumných otázek byl pro účely této práce vytvořen dotazník zaměřený na zjištění zkušeností, preferencí a postojů zákonných zástupců žáků základních škol v oblasti komunikace se školou a učiteli. Dotazník se skládal celkem z 27 otázek (viz příloha 1), které byly strukturovány do několika tematických oblastí:

- Demografické údaje (otázky 1–6): zaměřené na základní charakteristiky respondentů, jako je pohlaví, věk, vzdělání, počet dětí na základní škole, jejich ročník a typ navštěvované školy. Tyto údaje sloužily k popisu výzkumného vzorku a ke srovnání odpovědí mezi různými skupinami.
- Frekvence a forma komunikace (otázky 7–9): sledovaly, jak často rodiče komunikují se školou a jaké kanály nejčastěji využívají, včetně jejich preferencí ohledně efektivity jednotlivých forem.
- Obsah a dostupnost informací (otázky 10–14): zjišťovaly, jak často rodiče dostávají informace o dítěti, jaké informace považují za důležité a jak hodnotí jejich srozumitelnost.

- Dostupnost a reakce školy (otázky 15–17): zaměřené na vnímání přístupnosti pedagogického sboru a vedení školy, rychlost odpovědí a míru reflexe podnětů rodičů.
- Kvalita komunikace a její problémy (otázky 18–21, 24): tyto položky se věnovaly problémům v komunikaci, jejímu celkovému hodnocení, přizpůsobení individuálním potřebám dítěte i komunikaci v mimořádných situacích.
- Preferovaná a navrhovaná forma komunikace (otázky 22–23): identifikovaly očekávání a návrhy rodičů na modernizaci a zefektivnění komunikačních kanálů.
- Možnosti spolupráce a zpětná vazba (otázky 25–27): zjišťovaly ochotu rodičů k další spolupráci a poskytly prostor pro vlastní návrhy a připomínky.

Dotazník obsahoval převážně uzavřené otázky (výběr z více možností, škálové otázky), včetně položek využívajících Likertovu škálu, které sloužily k měření míry souhlasu nebo frekvence. Poslední otázka (č. 27) byla otevřená a nabízela respondentům možnost volně formulovat své návrhy a komentáře ke zlepšení komunikace se školou. Dotazník byl sestaven ve webovém nástroji survio.cz, který umožnil snadnou distribuci a sběr dat v online prostředí.

2.6. Analýza dat

Sebraná data byla nejprve exportována do tabulkového editoru Microsoft Excel, kde proběhlo jejich základní roztřídění a kontrola úplnosti. Následně byla převedena do programu Statistica 14, ve kterém byla provedena hlavní analýza dat. Pro zjištění případných rozdílů mezi jednotlivými skupinami respondentů (např. věk, dosažené vzdělání či počet dětí na základní škole) byla použita jednofaktorová analýza rozptylu (ANOVA). Tato metoda slouží k testování, zda existují statisticky významné rozdíly mezi průměrnými hodnotami jednotlivých skupin. Hranice statistické významnosti byla stanovena na hladinu $p = 0,05$. V případech, kdy byl rozdíl mezi skupinami statisticky významný, byl dále proveden Tukeyho post-hoc test, který slouží ke zjištění, mezi kterými konkrétními kategoriemi se tyto rozdíly vyskytují. Tento způsob umožňuje přesněji identifikovat, které skupiny se ve svých odpovědích liší. Součástí analýzy byla rovněž deskriptivní statistika, která zahrnovala výpočty četností, procentuálního zastoupení jednotlivých odpovědí. Tyto výstupy poskytly přehled o základním rozložení odpovědí v celém vzorku respondentů.

Specifickou součástí výzkumného nástroje tvořila otevřená otázka, která nabízela respondentům prostor pro volné vyjádření návrhů a připomínek ke zlepšení komunikace školy s rodiči. Tato data byla zpracována pomocí otevřeného kódování, při kterém byly na základě obsahu jednotlivých odpovědí vytvořeny tematické kategorie (kódy). Každému kódu byla přiřazena četnost výskytu, tj. počet případů, kdy se dané téma v odpovědích objevilo. Tímto způsobem bylo možné kvantifikovat opakující se motivy a identifikovat oblasti, na které rodiče kladli největší důraz.

3. Výsledky

Tato kapitola prezentuje výsledky výzkumného šetření, které bylo realizováno prostřednictvím dotazníkového sběru mezi zákonnými zástupci žáků základních škol. V následujících částech jsou systematicky shrnuty odpovědi respondentů na jednotlivé otázky, přičemž důraz je kladen na nejčastější formy komunikace, její frekvenci, hodnocení srozumitelnosti a dostupnosti, stejně jako na preferované způsoby sdílení informací a návrhy rodičů na zlepšení komunikace.

3.1. Frekvence a forma komunikace

Z výsledků šetření vyplynulo, že frekvence komunikace se školou se výrazně neliší v závislosti na věku, vzdělání ani na počtu dětí, které rodiče na základní škole mají. Statistická analýza potvrdila, že v těchto proměnných nebyl identifikován žádný statisticky významný rozdíl – p-hodnota pro věk činila $p = 0,67$, pro vzdělání $p = 0,35$ a ani v případě počtu dětí nebyla zjištěna signifikantní odlišnost. Lze tedy usuzovat, že četnost komunikace se školou není systematicky ovlivněna těmito demografickými faktory.

Z pohledu celého souboru respondentů největší podíl (35 %) komunikuje se školou prostřednictvím školního informačního systému. Tento výsledek potvrzuje trend digitalizace komunikace mezi školou a rodiči, zejména díky snadnému přístupu k informacím o prospěchu, docházce či školních oznámeních. 26 % na třídních schůzkách a 25 % na osobních schůzkách. Méně časté je využívání telefonické komunikace (8 %) a sociálních sítí školy (3 %). E-mailová komunikace byla uvedena pouze 2 respondenty.

Podrobnější analýza podle věku, vzdělání a počtu dětí dále upřesňuje specifika výběru jednotlivých komunikačních forem:

Rodiče mladší 25 let preferují osobní kontakt a školní informační systém (shodně 50 %). Ve věkové skupině 25–34 let dominují informační schůzky (36 %) a školní informační systém (42 %). Rodiče 35–44 let nejčastěji využívají osobní schůzky (36 %) a školní informační

systém (47 %). U rodičů ve věku 45–54 let výrazně převládají třídní schůzky (62 %), zatímco respondenti nad 55 let uvádějí pouze školní informační systém.

Z pohledu dosaženého vzdělání respondentů lze pozorovat určité rozdíly v preferenci komunikačních kanálů. Respondenti se středním vzděláním s maturitou nejčastěji využívají třídní schůzky (37 %), přičemž významnou roli zaujímá také školní informační systém (32 %). U vysokoškolsky vzdělaných rodičů dominuje školní informační systém (42 %), na druhém místě se pak objevují osobní schůzky (21 %), což může naznačovat vyšší míru očekávání na individuální přístup i digitální dostupnost informací. Respondenti s vyšším odborným vzděláním nejčastěji preferují osobní schůzky (50 %). U rodičů se středním vzděláním bez maturity je nejčastěji uváděným způsobem komunikace školní informační systém (57 %). Naopak respondenti se základním vzděláním se nejvíce spoléhají na třídní schůzky (56 %) jako hlavní formu kontaktu se školou.

Zajímavé rozdíly byly zaznamenány také při analýze podle počtu dětí na základní škole. Rodiče s jedním dítětem využívají shodně osobní schůzky a školní informační systém (30 %), následované třídními schůzkami (26 %). Ti, kteří mají dvě děti, preferují především školní informační systém (50 %). Rodiče se třemi a více dětmi nejčastěji uvádějí třídní schůzky a školní informační systém, a to ve shodném zastoupení (33 %).

Z uvedených výsledků vyplývá, že školní informační systém je celkově nejpreferovanějším a nejčastěji využívaným komunikačním prostředkem, a to napříč věkovými, vzdělanostními i rodinnými kategoriemi. Osobní schůzky a třídní schůzky pak zůstávají významným tradičním doplňkem, zejména u rodičů s nižším vzděláním nebo u starších věkových skupin.

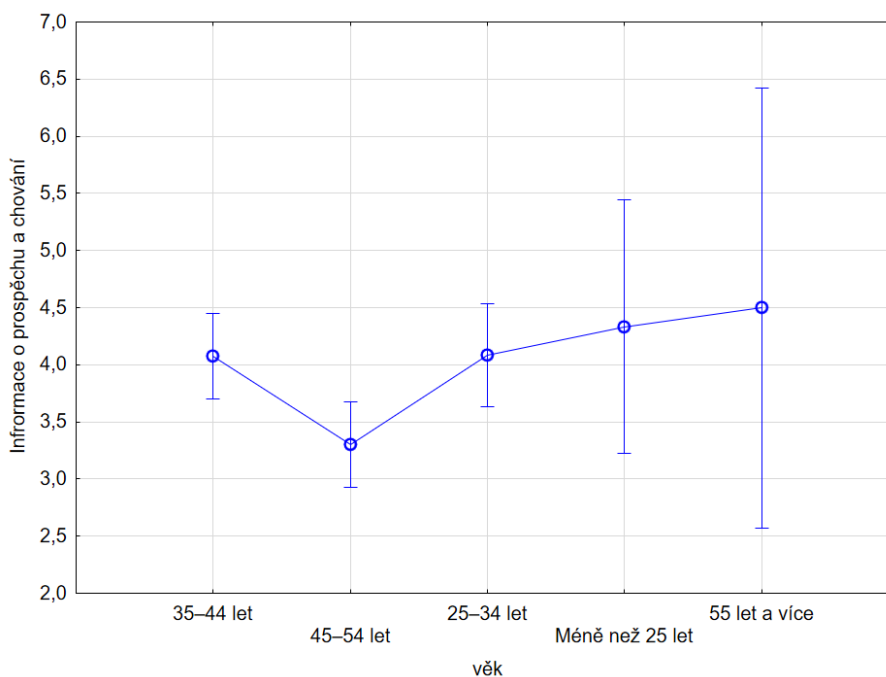
Následně byly porovnána data, zda se u sledovaných skupin nejčastěji využívané komunikační kanály shodují s jejich vnímáním, který považují za nejefektivnější. Z hlediska věku se u jednotlivých kategorií nejčastěji využívané a považování za nejefektivnější shodují až na kategorii 55 let a více – respondenti využívají téměř výhradně školní informační systém, nicméně za nejefektivnější uvádějí také třídní schůzky. To naznačuje, že i když třídní schůzky nejsou v praxi využívány, jejich přínos je těmito rodiči stále vnímán jako vysoký. Dále byl zjištěn rozdíl u respondentů s vyšším odborným vzděláním, které bylo spojeno s preferencí osobních schůzek (50 %), zatímco efektivitu respondenti vidí především ve

školním informačním systému, což ukazuje na nesoulad mezi používaným a preferovaným kanálem.

Ve většině případů panuje relativní shoda mezi nejčastěji využívanými a nejefektivnějšími komunikačními kanály, přičemž školní informační systém představuje hlavní komunikační cestu napříč všemi skupinami. Třídní schůzky jsou pak důležitým nástrojem především pro starší věkové skupiny a rodiče s nižším vzděláním, zatímco osobní schůzky jsou častěji preferovány rodiči s vyšším vzděláním a těmi, kteří mají více dětí.

3.2. Obsah a dostupnost informací

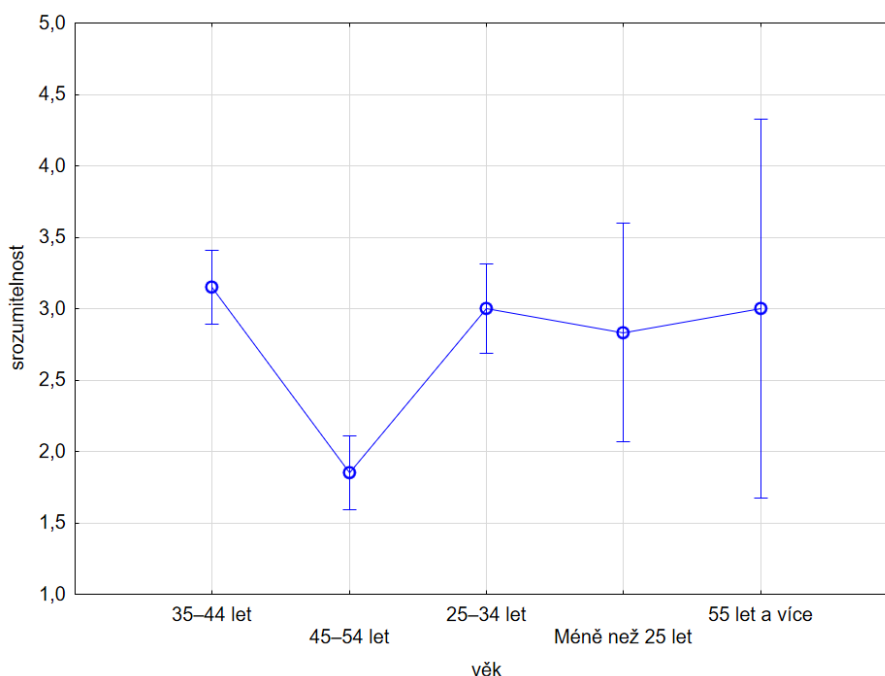
Jedním z důležitých aspektů efektivní komunikace mezi školou a rodiči je pravidelné, včasné a srozumitelné předávání informací o prospěchu a chování dítěte. Pokud jde o četnost získávání informací o prospěchu a chování dítěte, nebyl ve většině sledovaných skupin (vzdělání, počet dětí) zjištěn statisticky významný rozdíl. Významný rozdíl byl však prokázán z hlediska věku respondentů ($p = 0,02$). Na základě Tukeyho mnohonásobného porovnání se ukázalo, že statisticky významný rozdíl existuje mezi věkovými skupinami 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,03$). Rodiče ve věku 45–54 let častěji uvádějí, že informace dostávají příležitostně, zatímco ve věkové skupině 35–44 let se shodují, že informace získávají pravidelně, a to prostřednictvím elektronické žákovské knížky, která umožňuje přístup k údajům kdykoliv. Tato skutečnost může naznačovat, že starší rodiče mohou mít omezenější zkušenosti s využíváním digitálních nástrojů nebo méně přímý kontakt s online komunikačními kanály školy (viz obrázek 1).

Obrázek 1 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku “Jak často dostáváte od školy informace o prospěchu a chování dítěte?”. Čím je hodnota vyšší tím je dostupnost informací pravidelnější a častější, naopak čím je hodnota nižší tím klesá i četnost těchto informací. Statisticky významný rozdíl mezi věkovými skupinami 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,03$). Zdroj: vlastní zpracování

Pokud se podívá na celkový soubor zjistíme, že většina respondentů uvedla, že informace o prospěchu a chování dítěte jsou dostupné v elektronické žákovské knížce, což označilo 46 % rodičů. Pravidelné informace, alespoň měsíčně, dostává 23 % respondentů. Menší část rodičů získává informace pouze příležitostně (12 %) nebo pouze v problémových situacích (6 %). 13 % respondentů uvedlo, že nedostávají žádné informace o prospěchu a chování svého dítěte.

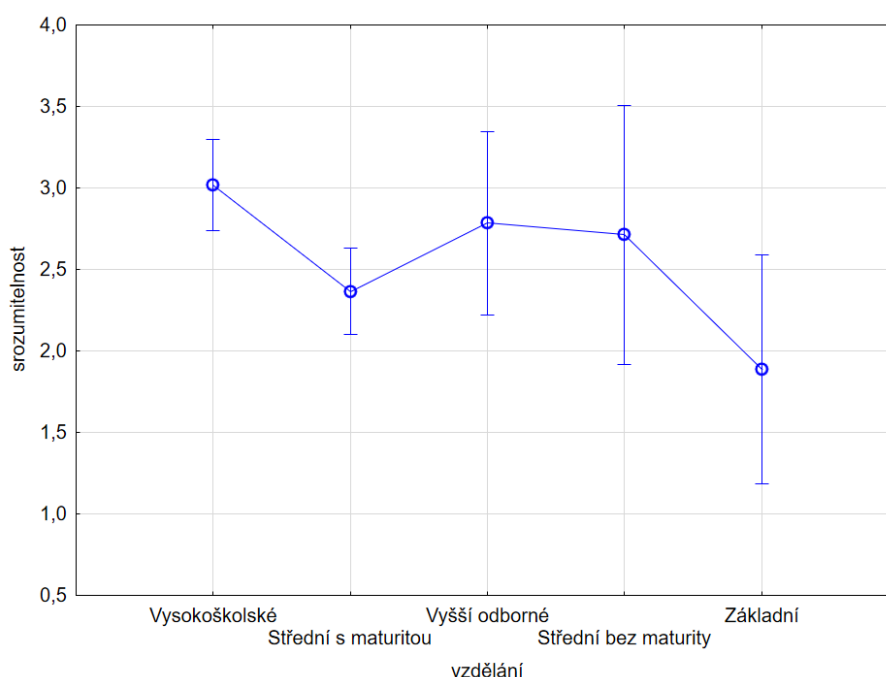
Důležitým faktorem komunikace je také srozumitelnost poskytovaných informací. V tomto ohledu byl opět zaznamenán statisticky významný rozdíl z hlediska věku ($p = 0,00001$). Konkrétně byl rozdíl prokázán mezi skupinou 45–54 let a 35–44 let ($p = 0,000017$) a mezi skupinami 45–54 let a 25–34 let ($p = 0,000017$). Respondenti ve věku 45–54 let častěji uváděli, že informace ze školy jsou pro ně občas nesrozumitelné, zatímco mladší věkové skupiny hodnotily srozumitelnost informací převážně pozitivně. Tato zjištění mohou opět souviset s preferencí tradičnějších forem komunikace nebo s nižší digitální gramotností (viz obrázek 2).

Obrázek 2 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku “Jsou informace od školy pro Vás srozumitelné?”. Čím je hodnota vyšší tím jsou informace pro rodiče srozumitelnější a naopak. Statisticky významný rozdíl mezi věkovými skupinami 45–54 let a 35–44 let ($p = 0,000017$) a mezi skupinami 45–54 let a 25–34 let ($p = 0,000017$). Zdroj: vlastní zpracování

Statisticky významné rozdíly u srozumitelnosti informací byly zjištěny také z hlediska vzdělání respondentů ($p = 0,004$). Na základě Tukeyho mnohonásobného porovnání byl

rozdíl identifikován mezi respondenty s vysokoškolským vzděláním a středoškolským vzděláním s maturitou ($p = 0,007$) a dále mezi vysokoškolsky vzdělanými respondenty a těmi se základním vzděláním ($p = 0,03$). Vysokoškoláci vnímají informace jako lépe srozumitelné, zatímco respondenti s nižším vzděláním uvádějí srozumitelnost méně často, což může naznačovat potřebu přizpůsobení jazykové úrovně a struktury sdělení různým skupinám rodičů. Z hlediska počtu dětí na základní škole nebyl zaznamenán žádný významný rozdíl ve vnímání srozumitelnosti informací (viz obrázek 3).

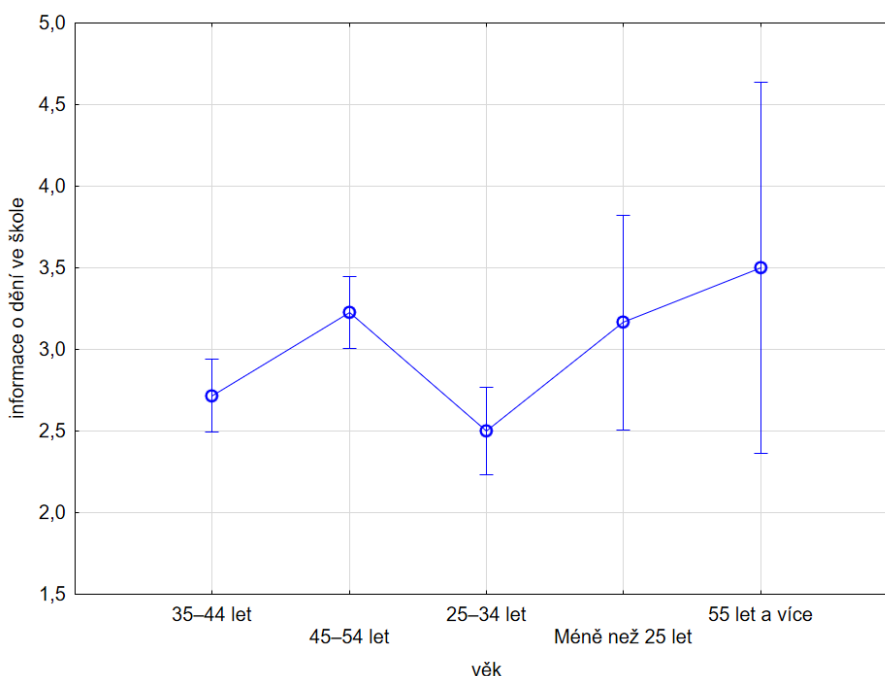

Obrázek 3 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska dosaženého vzdělání získané na otázku "Jsou informace od školy pro Vás srozumitelné?". Čím je hodnota vyšší tím jsou informace pro rodiče srozumitelnější a naopak. Statisticky významný rozdíl mezi dosažením vzděláním byl mezi respondenty s vysokoškolským vzděláním a středoškolským vzděláním s maturitou ($p = 0,007$) a dále mezi vysokoškolsky vzdělanými respondenty a těmi se základním vzděláním ($p = 0,03$). Zdroj: vlastní zpracování

Při náhledu na celou skupinu více než polovina respondentů (54 %), uvedla, že informace od školy jsou pro ně většinou srozumitelné. Dalších 31 % vnímá školní informace jako vždy jasné a srozumitelné. Naopak 12 % se setkává s případy, kdy informace nejsou zcela srozumitelné, a 3 % rodičů uvedla, že jsou pro ně informace od školy často nesrozumitelné.

Na otázku jak často se rodiče účastní třídních schůzek nebyl zaznamenán statisticky významný rozdíl ani z hlediska věku ($p = 0,83$), ani z hlediska vzdělání ($p = 0,85$) nebo počtu dětí ($p = 0,27$). To ukazuje na poměrně rovnoměrné zapojení rodičů napříč sledovanými skupinami, pokud jde o přítomnost na těchto formálních setkáních. Z hlediska celé skupiny uvedlo 70 % respondentů, že se třídních schůzek účastní vždy. Dalších 18 % rodičů se jich účastní často, zatímco 6 % navštěvuje třídní schůzky pouze občas a dalších 6 % uvedlo, že se třídních schůzek nikdy neúčastní.

Výraznější rozdíly byly identifikovány v otázce, jak často by si rodiče přáli být informováni o dění ve škole. V tomto případě byl prokázán statisticky průkazný rozdíl z hlediska věku ($p = 0,0005$). Tukeyho porovnání odhalilo rozdíly mezi skupinami 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,01$) a mezi 25–34 let a 35–44 let ($p = 0,0004$). Zatímco respondenti ve věku 25–34 let a 35–44 let preferují měsíční frekvenci informací, rodiče ve věku 45–54 let upřednostňují informování na týdenní bázi. Tento rozdíl může souviset s odlišnými očekávanými v rámci školy, s časovými možnostmi rodičů. Z hlediska dalších sledovaných skupin nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl (viz obrázek 4).

Obrázek 4 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku “Jak často byste chtěli dostávat informace o dění ve škole?”. Čím je hodnota vyšší tím by rodiče chtěli dostávat informace častěji. Statisticky významný rozdíl mezi věkovými skupinami skupinami 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,01$) a mezi 25–34 let a 35–44 let ($p = 0,0004$). Zdroj: vlastní zpracování

V rámci celé skupiny uvedlo 49 % respondentů, že by si přálo dostávat informace o dění ve škole na týdenní bázi. Denní informování by uvítalo 23 % rodičů, zatímco měsíční frekvenci

preferuje 20 % respondentů. Pouze 8 % by ocenilo, kdyby škola poskytovala informace jen při důležitých událostech.

Z hlediska toho jaké informace považují rodiče za nejpodstatnější při komunikaci se školou bylo zjištěno, že nejčastěji uváděnými oblastmi zájmu byly prospěch a chování dítěte, které získaly shodně po 28 %. Na druhém místě se s 27 % se umístily bezpečnostní a mimořádné události, jako jsou havárie, epidemie či krizové situace. Méně často rodiče uváděli školní pravidla a očekávání (7 %), informace o školních výletech a ŠVP (8 %), a po dvou hlasech obdržely kategorie jako plánované školní akce, změny ve výuce (např. suplování) a změny personálu.

Při detailnější analýze podle věku respondentů se ukázaly určité odlišnosti v preferencích. Rodiče ve věku 35–44 let nejčastěji označili za nejdůležitější informace o prospěchu dítěte (47 %) a jeho chování (40 %). Naopak respondenti ve věku 45–54 let kladli největší důraz na bezpečnostní a mimořádné události (51 %) a školní pravidla a očekávání (21 %). Věková skupina 25–34 let upřednostňovala především informace o prospěchu a chování dítěte (shodně 33 %).

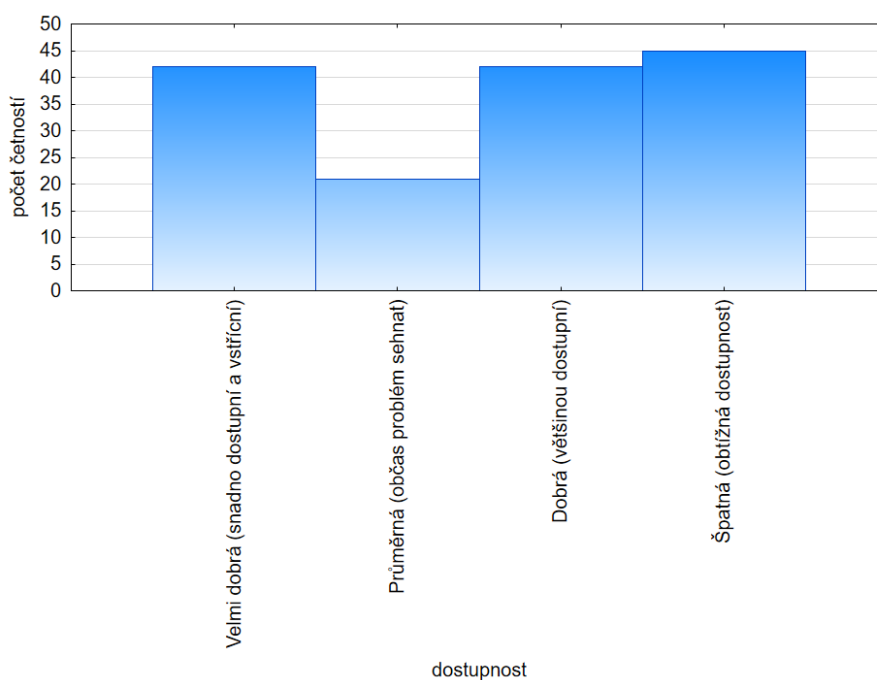
Také vzdělání respondentů hrálo roli v tom, jaké informace považovali za klíčové. Vysokoškolsky vzdělaní rodiče označili nejčastěji prospěch dítěte (33 %) a chování (32 %), následovaly bezpečnostní a mimořádné události (23 %). Respondenti se středním vzděláním s maturitou nejčastěji uvedli bezpečnostní události (33 %) a chování dítěte (29 %). U rodičů s vyšším odborným vzděláním byly odpovědi rovnoměrně rozděleny – prospěch, chování a bezpečnostní témata získaly shodně po 29 %. Respondenti se středním vzděláním bez maturity upřednostňovali především prospěch (43 %), zatímco ti se základním vzděláním nejčastěji označili jako nejdůležitější školní pravidla a očekávání a bezpečnostní informace (shodně 33 %).

Zajímavé poznatky přinesla také analýza z hlediska počtu dětí na základní škole. Rodiče s jedním dítětem uvedli jako nejdůležitější informace o prospěchu (32 %), dále bezpečnostní informace (28 %) a chování dítěte (25 %). Respondenti se dvěma dětmi nejčastěji uváděli chování dítěte (37 %) jako nejdůležitější oblast. Rodiče se třemi a více dětmi považovali za

nejdůležitější informace o bezpečnosti (33 %), chování dítěte a školních výletech a ŠVP (shodně po 22 %).

3.3. Reakce a dostupnost školy

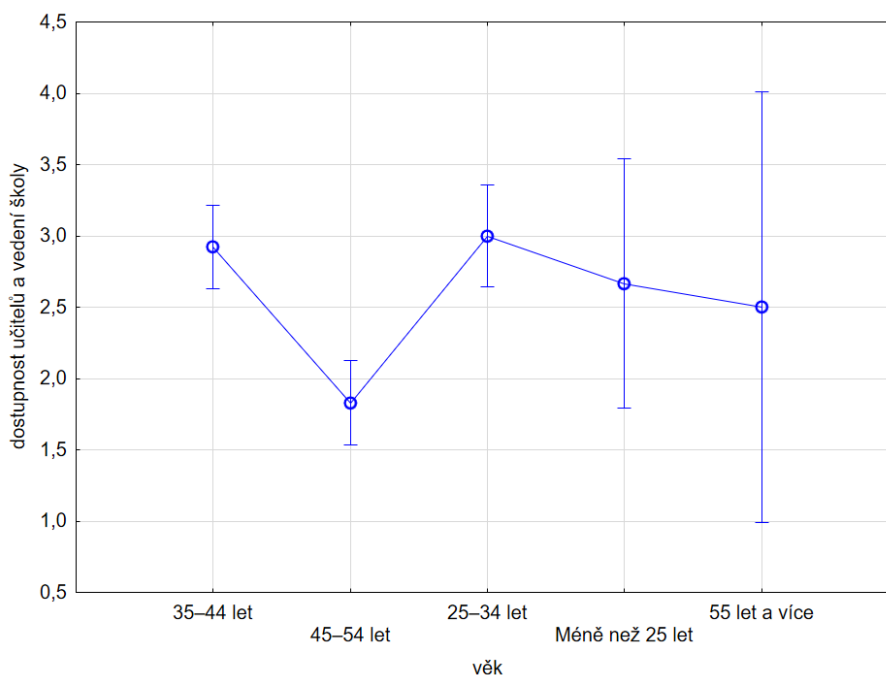
Jedním z důležitých aspektů komunikace mezi školou a zákonnými zástupci je dostupnost učitelů a vedení školy pro konzultace. Analýza dat ukázala, že hodnocení dostupnosti je mezi respondenty poměrně vyrovnané. Celkem 30 % respondentů označilo dostupnost za špatnou, tedy že je obtížné se s pedagogy spojit. Stejný počet respondentů, 28 %, ji však hodnotí jako dobrou, a dalších 28 % jako velmi dobrou, což znamená snadnou dosažitelnost a vstřícnost učitelů. Zbýlých 14 % uvedlo, že dostupnost je pouze průměrná, přičemž se občas vyskytují obtíže při navazování kontaktu (viz obrázek 5).

Obrázek 5 Graf znázorňuje počet četností pro jednotlivé možnosti, které měli respondenti z výběru na otázku “ Jak hodnotíte dostupnost učitelů a vedení školy pro konzultace? ”. Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska sociodemografických proměnných byl statisticky významný rozdíl zaznamenán u věku respondentů ($p = 0,00001$). Detailnější porovnání pomocí Tukeyho mnohonásobného testu odhalilo, že rozdíl je patrný mezi věkovými skupinami 25–34 let a 35–44 let ($p = 0,00002$) a dále mezi 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,000019$). Tyto výsledky naznačují, že

rodiče ve věku 35–44 let vnímají dostupnost školy méně pozitivně než mladší či starší rodiče. Naopak z hlediska vzdělání ($p = 0,11$) ani počtu dětí na škole ($p = 0,37$) nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly (viz obrázek 6).

Obrázek 6 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku “ Jak hodnotíte dostupnost učitelů a vedení školy pro konzultace?”. Čím je hodnota vyšší tím rodiče vnímají dostupnost učitelů a vedení lépe. Statisticky významný rozdíl mezi věkovými skupinami 25–34 let a 35–44 let ($p = 0,00002$) a dále mezi 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,000019$). Zdroj: vlastní zpracování

Dalším sledovaným tématem byla rychlost, s jakou škola reaguje na dotazy rodičů. V tomto ohledu respondenti nejčastěji uváděli pozitivní zkušenost. Více než polovina (54 %) označila reakce školy jako velmi rychlé, tedy do 24 hodin. 37 % respondentů hodnotilo reakci jako přijatelnou, tedy do 2–3 dnů. Menší část uvedla uspokojivé zkušenosti – 5 % uvedlo, že škola odpovídá pomalu, tedy až po více než třech dnech, a 4 % uvedla, že škola většinou nereaguje vůbec. V rámci této otázky nebyl zaznamenán statisticky významný rozdíl z hlediska věku, vzdělání ani počtu dětí.

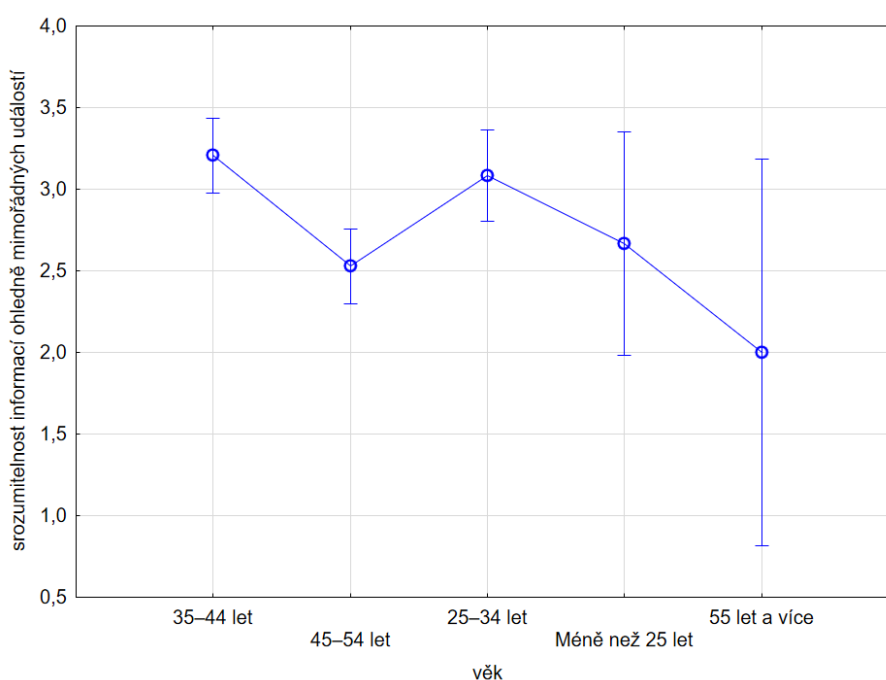
Zajímavé poznatky přinesla rovněž analýza vnímání toho, zda škola reflektuje podněty a návrhy ze strany rodičů. Většina respondentů (59 %) uvedla, že škola jejich návrhy většinou reflektuje. 10 % vnímá, že jejich podněty jsou vždy brány v potaz. Naopak 26 % mělo pocit, že škola jejich návrhy spíše nebere v úvahu, a 5 % uvedlo, že škola nereaguje vůbec. Ani zde se však neprokázaly statisticky významné rozdíly z hlediska sledovaných proměnných.

3.4. Kvalita komunikace a její problémy

Jedním z důležitých aspektů, který šetření sledovalo, byla kvalita komunikace mezi školou a zákonnými zástupci, včetně potenciálních nedorozumění a schopnosti školy přizpůsobit se individuálním potřebám dítěte. Na otázku, zda respondenti někdy zaznamenali chybu nebo nedorozumění v komunikaci se školou, odpovídali účastníci různorodě, nicméně nebyl prokázán žádný statisticky významný rozdíl u žádné sledované proměnné – věk ($p = 0,13$), vzdělání ($p = 0,60$) ani počet dětí na škole ($p = 0,95$). To naznačuje, že výskyt komunikačních chyb či nedorozumění je vnímán relativně rovnoměrně napříč celým vzorkem respondentů. Z hlediska celého vzorku více než polovina respondentů (68 %), uvedla, že se občas setkala s chybou nebo nedorozuměním v komunikaci se školou. Naopak 26 % respondentů nikdy žádný problém v komunikaci nezaznamenalo. 5 % uvedlo, že chyby nebo nedorozumění se objevuje často.

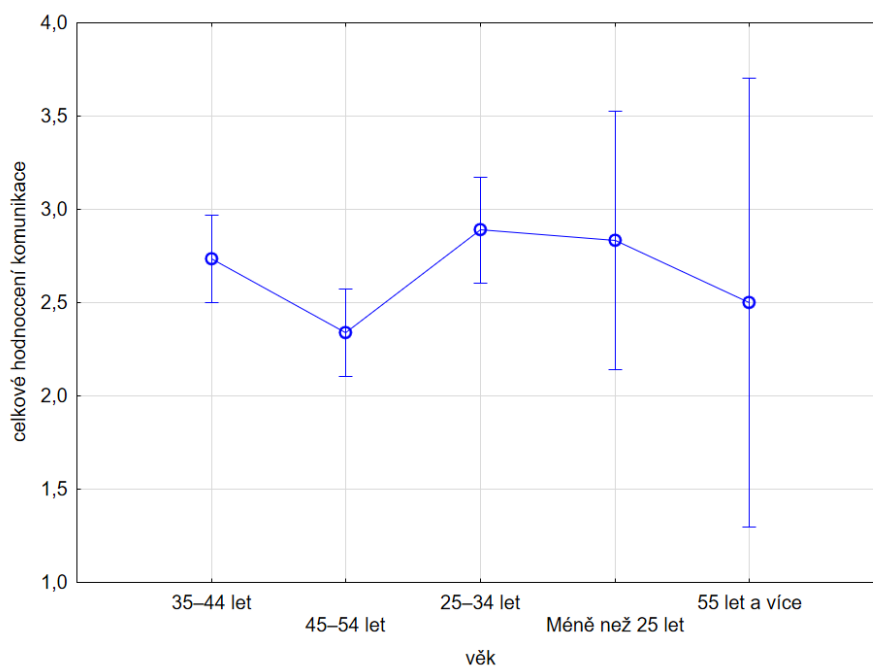
Podobně nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl ani v otázce, zda je komunikace školy přizpůsobena individuálním potřebám dítěte – a to z hlediska věku ($p = 0,05$), vzdělání ($p = 0,33$) ani počtu dětí na ZŠ ($p = 0,81$). Tento výsledek poukazuje na skutečnost, že přizpůsobení komunikace individuálním potřebám je vnímáno velmi podobně napříč různými skupinami rodičů, i když někteří z nich mohou pociťovat drobné rozdíly, statisticky však nejsou podstatné. Z hlediska celého vzorku respondentů 32 % uvedlo, že komunikace školy je většinou přizpůsobena individuálním potřebám jejich dítěte. Dalších 17 % rodičů má pocit, že škola jejich dítěti vychází vždy vstříc. Na druhé straně, ale 46 % odpovědělo, že komunikace se školou spíše není přizpůsobena individuálním potřebám jejich dítěte, a 5 % uvedlo, že vůbec neodpovídá individuálním potřebám.

Zajímavým zjištěním je hodnocení srozumitelnosti sdělení školy v souvislosti s mimořádnými událostmi, jako je například uzavření školy nebo zdravotní rizika. V tomto ohledu byl prokázán statisticky významný rozdíl z hlediska věku ($p = 0,0004$). Na základě Tukeyho mnohonásobného porovnání byl konkrétně zjištěn rozdíl mezi věkovými skupinami 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,0004$) a dále mezi 25–34 let a 45–54 let ($p = 0,02$). Tyto výsledky ukazují, že skupina 45–54 let může vnímat sdělení školy v krizových situacích jako méně srozumitelná ve srovnání s ostatními věkovými skupinami. Z hlediska vzdělání ($p = 0,05$) ani počtu dětí ($p = 0,06$) statisticky významný rozdíl zjištěn nebyl, ačkoli se výsledky pohybují na hranici významnosti. Pokud se podíváme na celý soubor tak největší část respondentů (47 %), hodnotí srozumitelnost sdělení ohledně mimořádných událostí jako přijatelnou. Dalších 29 % rodičů uvedlo, že informace jsou velmi dobře srozumitelné, a 22 % je považuje za dobré. Pouze 2 % respondentů označila sdělení školy v této oblasti za nedostatečnou (viz obrázek 7).

Obrázek 7 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku “ Jak hodnotíte srozumitelnost sdělení ohledně mimořádných událostí (např. uzavření školy, zdravotní hrozby)?”. Čím je hodnota vyšší tím rodiče vnímají srozumitelnost těchto sdělení lépe. Statisticky významný rozdíl mezi věkovými skupinami 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,0004$) a dále mezi 25–34 let a 45–54 let ($p = 0,02$). Zdroj: vlastní zpracování

V rámci celkového hodnocení komunikace školy se opět ukázal statisticky významný rozdíl mezi věkovými skupinami ($p = 0,037$), konkrétně mezi respondenty ve věku 25–34 let a 45–54 let ($p = 0,03$). Tato data naznačují, že vnímání kvality komunikace školy se liší mezi věkovými skupinami, přičemž mladší rodiče ji hodnotí obecně pozitivněji než starší. Z hlediska vzdělání ($p = 0,34$) a počtu dětí ($p = 0,35$) však žádné významné rozdíly v celkovém hodnocení komunikace zjištěny nebyly. V rámci zkoumaného souboru hodnotí 48 % respondentů celkovou komunikaci školy jako přijatelnou. Dalších 26 % ji považuje za dobrou a 21 % za výbornou. Naopak 5 % respondentů označilo komunikaci školy jako nedostatečnou (viz obrázek 8).

Obrázek 8 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku “Jak celkově hodnotíte komunikaci školy?”. Čím je hodnota vyšší tím rodiče vnímají komunikaci lépe. Statisticky významný rozdíl je mezi věkovými skupinami 25–34 let a 45–54 let ($p = 0,03$). Zdroj: vlastní zpracování

Zjištěná data ukazují, že rodiče při komunikaci se školou nejčastěji vnímají jako problém nedostatek informací, který uvedlo 48 % respondentů. Na druhém místě se objevila

nedostatečná zpětná vazba, kterou zmínilo 29 % respondentů. Dále 12 % respondentů označilo za problém nesrozumitelnost sdělení, 9 % uvedlo zpožděné informace a pouze 2 osoby vnímají přetížení komunikačními kanály jako překážku v efektivní komunikaci.

Rozdíl se objevily i v pohledu jednotlivých věkových skupin. Respondenti ve věku 45–54 let považovali za nejčastější problém nedostatek informací (75 %). Ve skupině 35–44 let dominovaly odpovědi týkající se nedostatečné zpětné vazby (47 %) a nesrozumitelnosti sdělení (19 %), což může odrážet vyšší nároky na kvalitu komunikace u této věkové kategorie. Rodiče ve věku 25–34 let rovněž nejčastěji uváděli nedostatek informací (47 %) a zpětnou vazbu (33 %). Nejmladší věková skupina do 25 let uváděla nejčastěji nedostatek informací (83 %).

Z hlediska vzdělání lze pozorovat, že respondenti s vysokoškolským vzděláním nejčastěji poukazovali na nedostatek informací i nedostatečnou zpětnou vazbu (shodně po 37 %), a 18 % dále uvedlo nesrozumitelné sdělení. To může naznačovat vyšší očekávání této skupiny na přesnost, komplexnost a kvalitu školní komunikace. Respondenti se středoškolským vzděláním s maturitou nejčastěji uváděli nedostatek informací (57 %). U vysokých odborných škol dominoval tentýž problém (43 %). Respondenti se středoškolským vzděláním bez maturity častěji uváděli nedostatečnou zpětnou vazbu (43 %), zatímco rodiče se základním vzděláním se opět nejvíce přikláněli k tomu, že jim ze školy chybí dostatek informací (78 %).

Podobný trend se ukázal také při analýze podle počtu dětí na základní škole. Rodiče s jedním dítětem nejčastěji označovali za problém nedostatek informací (48 %) a nedostatečnou zpětnou vazbu (33 %). Rodiče se dvěma dětmi nejčastěji uváděli nedostatek informací (45 %) a u rodičů se třemi a více dětmi tento problém přetrvává stejně (67 %).

Z výše uvedených výsledků vyplývá, že bez ohledu na věk, vzdělání nebo počet dětí rodiče vnímají nedostatečnou informovanost jako hlavní bariéru v komunikaci se školou. Rovněž kvalita zpětné vazby je často nedostačující, přičemž některé skupiny (zejména rodiče ve věku 35–44 let a vysokoškolsky vzdělaní) kladou vyšší nároky i na srozumitelnost sdělení. Tyto výsledky naznačují potřebu zefektivnění školní komunikace nejen ve smyslu

frekvence, ale především ve zvýšení kvality a jasnosti předávaných informací a zajištění pravidelné a přímé zpětné vazby směrem k rodičům.

3.5. Preferovaná a navrhovaná forma komunikace

Další z otázek v dotazníku zjišťovala jakou formu komunikace by rodiče preferovali při řešení problémových situací se školou. Z celkového počtu respondentů uvedlo 63 %, že by jim nejvíce vyhovovalo osobní setkání. Na druhém místě se shodně objevily telefonní hovory a školní informační systém (13 %). Následovaly online schůzky prostřednictvím platform jako Teams či Zoom (7 %) a e-mailová komunikace, kterou preferovalo pouze 5 % respondentů.

Z hlediska věku byla osobní schůzka nejčastěji preferovanou formou komunikace napříč všemi věkovými kategoriemi. Věková skupina do 25 let označila jako nejvhodnější osobní schůzku i telefonní hovor shodně po 50 %. Z pohledu vzdělání se ukazuje, že osobní kontakt je dominantní volbou ve všech skupinách. Výjimkou byla skupina se středním vzděláním bez maturity, kde byly osobní schůzky a telefonní hovory zastoupeny rovnoměrně (po 50 %). E-mailovou a online komunikaci uváděli výhradně respondenti s vysokoškolským nebo středoškolským vzděláním s maturitou, u ostatních skupin se tyto způsoby komunikace nevyskytly. Z hlediska počtu dětí na základní škole zůstává osobní setkání opět preferovanou formou.

Na otázku, jaké nové formy komunikace by rodiče uvítali, odpovědělo 55 % respondentů pravidelné informační schůzky. Vylepšení školního informačního systému označilo 19 % respondentů, online konzultace uvedlo 13 % rodičů a častější e-mailovou komunikaci by přivítalo také 13 % osob. Z hlediska věku by jako novou formu komunikace nejčastěji uvítali pravidelné informační schůzky napříč věkovými kategoriemi. Skupina 35–44 let rovněž uváděla potřebu vylepšení školního informačního systému. Ve skupině do 25 let byly nejčastěji zmiňovány s osobními schůzkami i telefonní hovory (po 50 %). U respondentů nad 55 let dominovaly překvapivě online konzultace, které uvedli ve 100 % případů. Z hlediska vzdělání byla preference pravidelných informačních schůzek dominantní u vysokoškolsky vzdělaných respondentů, stejně jako u těch se středoškolským vzděláním s

maturitou. U těchto dvou skupin se rovněž objevily preference pro vylepšený školní informační systém a častější e-mailovou komunikaci. U vyššího odborného vzdělání dominovaly opět pravidelné schůzky stejně tak i u rodičů se středním vzděláním bez maturity a se základním vzděláním. Na základě analýzy podle počtu dětí na ZŠ uváděli rodiče s jedním dítětem nejčastěji zájem o pravidelné informační schůzky (55 %) a vylepšený informační systém (21 %). Rodiče se dvěma dětmi preferovali pravidelné schůzky, a ti se třemi a více dětmi uváděli také pravidelné informační schůzky a k tomu častější e-mailovou komunikaci.

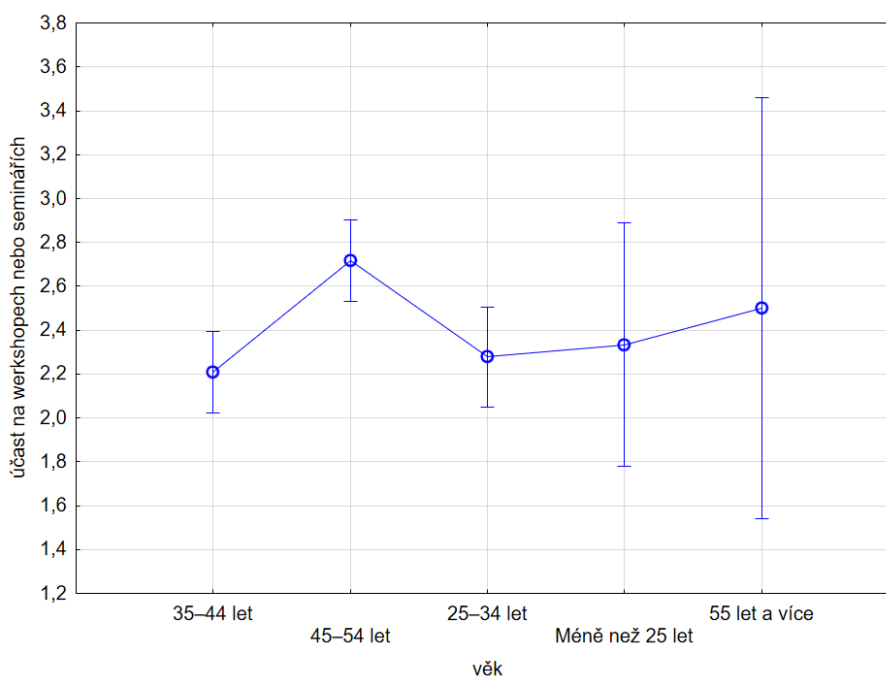
Z výsledků vyplývá, že osobní setkání je jednoznačně nejpreferovanější formou komunikace při řešení problémů mezi rodiči a školou, a to napříč všemi sledovanými kategoriemi. Tato forma komunikace je vnímána jako nejprůměrnější, nejefektivnější a zároveň nejvstřícnější, což potvrzuje její důležitost zejména v citlivých nebo složitějších situacích. Výsledky také ukazují, že rodiče mají zájem o větší strukturovanost a pravidelnost v komunikaci, což dokládá vysoký zájem o pravidelné informační schůzky. Dále se ukazuje rostoucí důraz na technologickou podporu komunikace – rodiče by uvítali vylepšení školního informačního systému a uvítali by i online konzultace.

3.6. Možnosti spolupráce

Jednou z důležitých oblastí efektivní komunikace mezi školou a rodiči je i ochota rodičů aktivně se zapojovat do spolupráce s institucí prostřednictvím vzdělávacích aktivit, jako jsou workshopy či webináře. V rámci výzkumu byla respondentům položena otázka, zda by byli ochotni se těchto aktivit zúčastnit. Z celkového počtu 150 respondentů vyjádřilo pozitivní postoj k účasti 55 % rodičů, což značí výraznou ochotu ke spolupráci. Dalších 32 % respondentů odpovědělo "možná", což naznačuje otevřenost, která však může být podmíněna formou, časem nebo obsahem daných akcí. Pouze 13 % rodičů uvedlo, že by se workshopů nebo webinářů nezúčastnili.

Statistická analýza odhalila významné rozdíly z hlediska věku respondentů ($p = 0,003$). Na základě Tukeyho mnohonásobného porovnání se ukázalo, že rodiče ve věku 35–44 let ($p = 0,001$) a ve věku 25–34 let ($p = 0,026$) jsou méně ochotni účastnit se těchto aktivit ve srovnání

se skupinou 45–54 let. To může naznačovat, že rodiče ve starších věkových kategoriích mají větší zájem o aktivní formy spolupráce než rodiče ve středního a mladšího věku, kteří jsou často více časově vytížení nebo mají s fungováním školy již ustálenou zkušenost. Z hlediska vzdělání ($p = 0,32$) ani počtu dětí na základní škole ($p = 0,83$) nebyl zaznamenán žádný statisticky významný rozdíl, což ukazuje, že ochota spolupracovat prostřednictvím vzdělávacích aktivit je poměrně rovnoměrně rozložená mezi rodiči s různým vzděláním i rodinnou situací (viz obrázek 9).

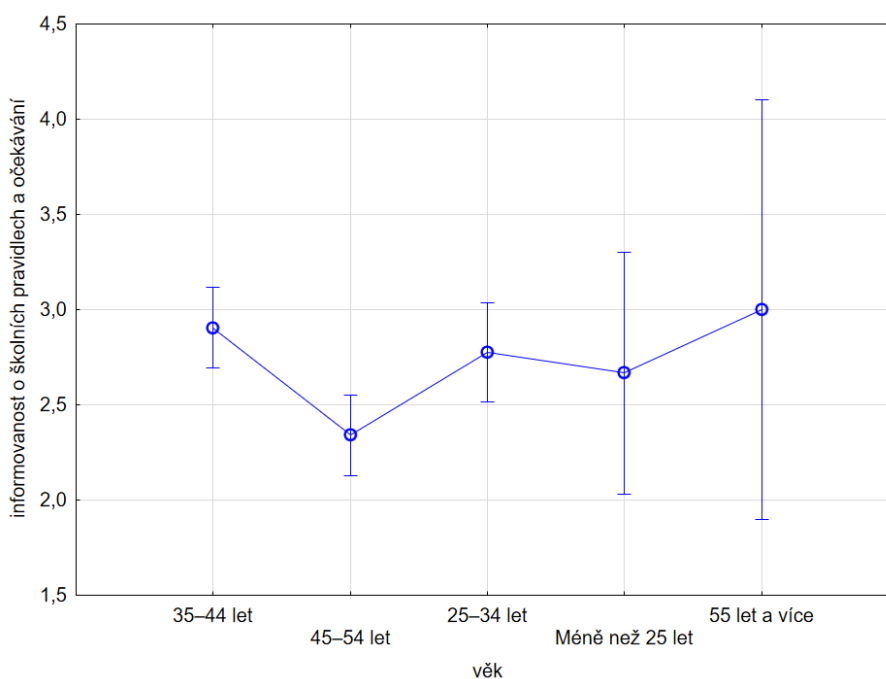

Obrázek 9 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku “Byli byste ochotni zúčastnit se workshopů či webinářů na téma spolupráce školy a rodičů?”. Čím je hodnota vyšší tím jsou rodiče nakloněnější k účasti na seminářích s tímto tématem. Statisticky významný rozdíl je mezi věkovými skupinami 35–44 let ($p = 0,001$) a 25–34 let ($p = 0,026$), kteří jsou méně ochotni účastnit se těchto aktivit ve srovnání se skupinou 45–54 let. Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka se týkala, do jaké míry se rodiče cítí být informováni o školních pravidlech a očekáváních. Většina respondentů (43 %) uvedla, že se cítí spíše nedostatečně informováni,

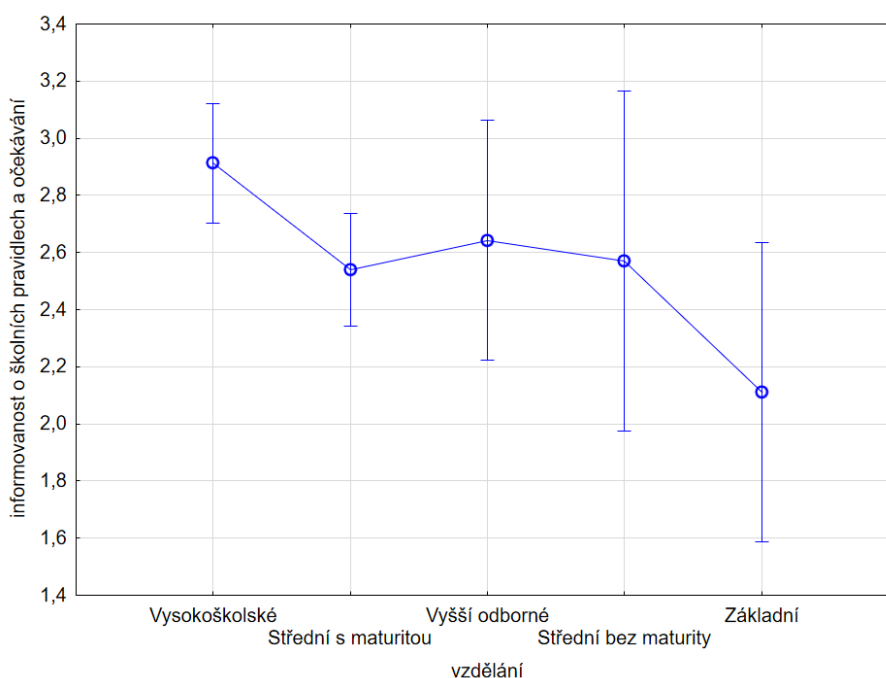
a 4 % rodičů dokonce odpovědělo, že nemají informace vůbec. Naopak 35 % respondentů uvedlo, že informace mají spíše dostatek, a 18 % rodičů se cítí plně informováno.

Zde byl rovněž zjištěn statisticky významný rozdíl z hlediska věku ($p = 0,006$). Konkrétně se rozdíl projevuje mezi skupinou 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,002$), přičemž rodiče ve vyšší věkové kategorii se častěji cítí hůře informováni. Tento rozdíl může souviset s tím, že rodiče ve vyšší věkové kategorii mohou mít nižší digitální gramotnost nebo méně zkušeností s moderními komunikačními nástroji školy, což může ovlivňovat jejich přístup k informacím (viz obrázek 10).

Obrázek 10 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska věku získané na otázku "Cítíte se být dostatečně informováni o školních pravidlech a očekáváních?". Čím je hodnota vyšší tím se rodiče cítí být více informováni o školních pravidlech a očekáváních. Statisticky významný rozdíl je mezi věkovými skupinami 35–44 let a 45–54 let ($p = 0,002$). Zdroj: vlastní zpracování

Statisticky významný rozdíl byl dále identifikován i z hlediska vzdělání ($p = 0,02$) – konkrétně mezi vysokoškolsky vzdělanými rodiči a těmi se základním vzděláním ($p = 0,04$). Vyšší informovanost mezi vysokoškolsky vzdělanými rodiči může souviset s jejich lepší orientací v komunikačních kanálech školy, vyšší mírou angažovanosti i očekáváním. Z hlediska počtu dětí na ZŠ rozdíl zjištěn nebyl (viz obrázek 11).

Obrázek 11 Graf znázorňuje průměr hodnot pro jednotlivé kategorie z hlediska dosaženého vzdělání získané na otázku “Cítíte se být dostatečně informováni o školních pravidlech a očekáváníích?”. Čím je hodnota vyšší tím se rodiče cítí být více informováni o školních pravidlech a očekáváníích. Statisticky významný rozdíl je mezi vysokoškolsky vzdělanými rodiči a těmi se základním vzděláním ($p = 0,04$). Zdroj: vlastní zpracování

Většina rodičů má zájem o bližší spolupráci se školou prostřednictvím vzdělávacích aktivit, jako jsou workshopy či webináře. Tato ochota je nejvýraznější ve věkových skupinách 25–34 let a 45–54 let, což může být cenným podnětem pro školy při plánování těchto aktivit – např. formou cílené nabídky dle věkové struktury rodičů. Dále bylo zjištěno, že téměř

polovina rodičů se necítí dostatečně informována o pravidlech a očekáváních školy, což představuje výraznou překážku v efektivní spolupráci.

3.7. Návrhy na zlepšení komunikace

Na základě analýzy otevřených odpovědí rodičů na otázku „Máte nějaké návrhy nebo připomínky ke zlepšení komunikace školy?“ bylo možné identifikovat několik opakujících se témat, která lze rozdělit do následujících kategorií. Níže je uveden jejich přehled spolu s četností výskytu.

- **Nízká ochota školy a učitelů komunikovat (absence odpovědí) (6×)**
Rodiče uvádějí, že škola (nebo konkrétní učitelé) nereagují na zprávy, e-maily, či jiné pokusy o navázání kontaktu.
- **Komunikace ohledně kázeňských nebo závažných incidentů (2×)**
Stížnosti na nereagování školy při vážných situacích mezi žáky, absence odpovědi ze strany vedení školy.
- **Pozdní nebo nedostatečné informování / sdělování informací na poslední chvíli (4×)**
Informace o akcích (např. třídní schůzky) přicházejí pozdě, chybí včasné plánování nebo přehled o školním roce.
- **Potřeba větší otevřenosti školy (4×)**
Výzvy ke změně postoje školy z autoritářského na partnerský přístup, respektování zpětné vazby rodičů.
- **Zavedení nebo zlepšení digitálních systémů komunikace (např. Bakaláři, online přehledy) (3×)**
Rodiče doporučují zavést jednotnou online platformu nebo rozšířit její využívání.
- **Pravidelná slovní zpětná vazba o dítěti, pozitivní informace (4×)**
Rodiče by uvítali pravidelné slovní hodnocení dítěte, možnost osobní konzultace a sdílení nejen negativních, ale i pozitivních informací.
- **Nevhodné či zastaralé přístupy pedagogů (3×)**

Kritika pedagogického přístupu, zmiňována absence lidského přístupu, setrvání v nefunkčních postupech a syndrom vyhoření.

Větší důraz na individuální komunikaci s TU a asistenty (2×)

Rodiče oceňují přímý kontakt s třídním učitelem a asistentem, oproti formální komunikaci ze strany školy.

Přetížení pedagogů administrativou jako překážka komunikace (1×)

- Jeden respondent výslovně zmiňuje přetížení učitelů papírováním jako důvod omezené komunikace.

Z výpovědí rodičů je patrné, že největší nespokojenost panuje zejména v oblasti včasnosti a ochoty školy komunikovat, důrazu na oboustranné partnerství. Rodiče by uvítali nejen pravidelnější kontakt, ale také kvalitnější a osobnější přístup ke zpětné vazbě. Několikrát zazněla také potřeba zavedení nebo zkvalitnění digitálních komunikačních nástrojů.

4. Diskuse

Cílem této práce bylo identifikovat faktory, které ovlivňují efektivitu komunikace mezi školou a zákonnými zástupci, a navrhnout možné strategie ke zlepšení této komunikace. Diskuse se zaměřuje na klíčové oblasti komunikace mezi školou a zákonnými zástupci, zejména na preferované formy komunikace, identifikované problémy, návrhy na zlepšení a důležité zásady efektivní spolupráce. V rámci této kapitoly budou rovněž uvedena možná vysvětlení zjištěných rozdílů mezi jednotlivými skupinami respondentů a diskutovány limity výzkumu.

Jaký způsob komunikace by mohl nejvíce vyhovovat zákonnému zástupci ve vztahu ke škole a učitelům?

Nejpreferovanější formou komunikace zákonných zástupců při řešení problémů je dle šetření osobní setkání, které upřednostnilo 63 % respondentů. Tato forma byla nejčastěji volena ve všech věkových i vzdělanostních skupinách, což poukazuje na její univerzální přijatelnost napříč populací rodičů. Shodně po 13 % respondentů označilo jako vyhovující i telefonický hovor a školní informační systém (např. Bakaláři). Online schůzky byly preferovány pouze 7 % respondentů a e-mailová komunikace 5 %. Tato data potvrzují, že osobní kontakt je nadále vnímán jako nejefektivnější způsob komunikace díky možnosti přímé interakce a osobního přístupu. Elektronické formy komunikace (např. e-mail) jsou vnímány spíše jako doplňkové kanály, nikoliv jako hlavní komunikační prostředek.

Jaké konkrétní kroky by mohla škola podniknout ke zlepšení komunikace se zákonným zástupcem?

Z výsledků otevřených i uzavřených otázek vyplývá, že nejvíce rodičů by ocenilo zavedení pravidelných informačních schůzek (55 %), které by měly mít jasně stanovený program a prostor pro dotazy. Dalším návrhem bylo vylepšení školního informačního systému (19 %), především co se týče jeho aktuálnosti a srozumitelnosti. Online konzultace a e-mailová komunikace byly zmíněny 13 % respondenty, jako vhodný doplněk pro rodiče, kteří se nemohou účastnit osobních setkání, avšak především vysokoškolsky vzdělanými rodiči. Významné je také to, že mnozí rodiče by ocenili možnost **většího zapojení do života školy**,

což potvrzují i otevřené odpovědi. Tyto návrhy ukazují, že rodiče mají zájem být aktivními partnery školy, pokud jim k tomu škola vytvoří vhodné podmínky.

Jaké klíčové zásady považují zákonní zástupci za nezbytné pro efektivní komunikaci mezi nimi, učiteli a školou?

Z analýzy odpovědí jednoznačně vyplývá, že rodiče považují za klíčové následující zásady:

- Otevřenost a transparentnost: Rodiče očekávají jasné, přímé a včasné informace ze školy.
- Dostupnost učitelů a vedení školy: Jako problém 30 % respondentů označilo dostupnost učitelů jako špatnou.
- Respekt a partnerský přístup: Rodiče chtějí být vnímáni jako rovnocenní partneři, nikoliv jako pasivní příjemci informací.
- Srozumitelnost sdělení: 15 % rodičů uvedlo, že sdělení školy bývají občas nesrozumitelná.
- Pravidelnost informací o prospěchu a chování: Až 46 % respondentů uvedlo, že mají přístup k informacím kdykoliv, především prostřednictvím elektronické žákovské knížky.

Jak by mohla být komunikace mezi učiteli a školou optimalizována tak, aby lépe vyhovovala potřebám a očekáváním zákonných zástupců?

Rodiče vnímají jako nejvýraznější problém v komunikaci se školou zejména nedostatek informací, který zmínilo 48 % respondentů, a nedostatečnou zpětnou vazbu, kterou uvedlo 29 % respondentů. Z těchto zjištění vyplývá několik doporučení, která by mohla přispět k optimalizaci vzájemné komunikace. Především je důležité zlepšit dostupnost učitelů a vedení školy, například prostřednictvím zavedení pravidelných konzultačních hodin, během nichž by měli rodiče možnost osobně prodiskutovat otázky týkající se vzdělávání svých dětí. Rodiče by rovněž ocenili, kdyby škola pravidelně informovala o změnách, které byly realizovány na základě jejich zpětné vazby, čímž by se zvýšila transparentnost a důvěra mezi oběma stranami. Dalším krokem by mělo být zefektivnění školního informačního systému. Významná je také potřeba zvýšit frekvenci sdílených informací – 49 % rodičů by uvítalo

týdenní shrnutí dění ve škole, zatímco 23 % by preferovalo dokonce každodenní informování. V neposlední řadě je vhodné podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti komunikačních dovedností, například formou workshopů a webinářů zaměřených na efektivní spolupráci s rodiči, což by přispělo k posílení partnerského přístupu a celkové zlepšení klimatu školy.

Výsledky šetření prezentované v této práci potvrzují, že efektivní komunikace mezi školou a zákonnými zástupci je klíčovým prvkem pro budování důvěry, podpory a partnerské spolupráce ve vzdělávacím procesu. Šetření ukázalo, že zákonní zástupci nejvíce preferují osobní komunikaci (63 %), což potvrzuje důležitost přímého kontaktu při řešení školních záležitostí. Tento způsob komunikace rodiče označili za nejefektivnější zejména kvůli možnosti okamžité reakce, přímému přenosu emocí a důvěrnému prostředí. Následující preferované formy byly školní informační systém a telefonický kontakt (shodně 13 %), které jsou vnímány spíše jako doplňkové prostředky.

Z hlediska srovnání s jinými autory, podobná zjištění uvádí např. Čapek (2013), který upozorňuje, že osobní komunikace má schopnost předcházet nedorozuměním a posilovat důvěru mezi školou a rodičem. Také Průcha (2009) zdůrazňuje význam otevřeného, dialogu, který podporuje oboustrannou spolupráci a pozitivní klima školy. V tomto ohledu výsledky výzkumu potvrzují dosavadní poznatky. Podobně Gavora (2005) ve své práci konstatuje, že komunikace má být vedena s důrazem na partnerský přístup a spoluúčast rodičů, což se promítá i do požadavků respondentů této studie.

Práce je přínosná v tom, že ukazuje i na konkrétní překážky komunikace – především nedostatek informací (48 %) a slabou zpětnou vazbu (29 %), které rodiče explicitně pojmenovávají jako hlavní problémy. To nabízí školám konkrétní oblasti k nápravě. Na rozdíl od starších studií, které kladly důraz především na formální formy kontaktu (např. třídní schůzky), tato práce upozorňuje na potřebu pružnější a častější výměny informací včetně digitálních forem, jejichž kvalita a přehlednost hrají zásadní roli.

Přínosem práce je také strukturovaný pohled na to, jak se vnímání a potřeby komunikace liší podle věku, vzdělání a počtu dětí na základní škole:

- Z hlediska věku byl zaznamenán statisticky významný rozdíl ve vnímání dostupnosti učitelů a v srozumitelnosti sdělení. Rodiče ve věku 45–54 let častěji hodnotili informace jako nesrozumitelné, naopak mladší rodiče do 35 let vnímali školní sdělení pozitivněji. Z hlediska preferencí frekvence informací chtěli rodiče ve věku 25–44 let měsíční přehled, zatímco ti starší (45–54 let) dávali přednost týdennímu informování. Tento trend koresponduje s poznatky Štecha (2004), který upozorňuje na rozdílnou míru očekávání rodičů v závislosti na jejich osobních zkušenostech se školou.
- Z hlediska vzdělání byl rozdíl významný zejména ve srozumitelnosti sdělení. Vysokoškoláci označovali informace častěji jako zcela srozumitelné, zatímco rodiče se základním vzděláním je častěji vnímali jako obtížně pochopitelné. Tato zjištění koresponduje s doporučením EDUin (2014), které uvádí nutnost přizpůsobovat jazyk sdělení různým skupinám rodičů a komunikovat jednoduše a věcně. V práci Martynek a Šteinbach (2023) se rovněž uvádí, že komunikace s rodiči by měla být přehledná, gramaticky správná a formálně přiměřená.
- Z hlediska počtu dětí na škole nebyly zjištěny výrazné statistické rozdíly, nicméně výsledky naznačují, že rodiče s více dětmi jsou často více zapojeni a vnímají komunikaci kritičtěji, což by mohlo být spojeno s jejich širší zkušeností a očekáváním vyšší systematičnosti. Šeďová et al. (2012) podobně upozorňují, že větší zkušenost rodičů se školou přináší vyšší nároky na transparentnost a kvalitu komunikace.

Respondenti by uvítali zejména pravidelné informační schůzky (55 %) a vylepšení školního informačního systému (19 %). Tyto návrhy jsou v souladu s doporučeními Šeďové et al. (2012), která upozorňuje, že kvalitní školní komunikace by měla být strukturovaná, obousměrná a reflektující podněty z obou stran.

4.1. Limity výzkumu

Jedním z hlavních omezení je charakter výběrového souboru. Výzkum se zaměřil na rodiče žáků základních škol v Praze, přičemž distribuce dotazníku probíhala prostřednictvím facebookových skupin. Tento způsob výběru může vést k určitému výběrovému zkreslení, neboť nezahrnuje rodiče z menších měst či venkova, stejně jako ty, kteří nejsou aktivní na sociálních sítích. Výsledky tak nelze plně vztáhnout na celou populaci zákonných zástupců v České republice. Další limit představuje nerovnoměrné zastoupení jednotlivých skupin respondentů. Výzkumného šetření se zúčastnilo výrazně více žen než mužů, což může ovlivnit vnímání a hodnocení komunikace, jelikož ženy zpravidla častěji zastávají roli hlavního kontaktu se školou. Podobně nízké zastoupení respondentů se základním vzděláním nebo středním vzděláním bez maturity. Je také nutné upozornit na to, že dotazník byl vyplňován dobrovolně, což znamená, že se do výzkumu pravděpodobně zapojili především ti rodiče, kteří mají o komunikaci se školou větší zájem, případně s ní mají výraznější – pozitivní či negativní – zkušenost. Tento faktor mohl vést k určitému zkreslení výsledků ve prospěch angažovaných nebo naopak nespokojených rodičů.

Navzdory těmto omezením přináší výzkum cenný vhled do oblasti komunikace mezi školou a zákonnými zástupci. Identifikované limity je však třeba vzít v úvahu při interpretaci výsledků.

4.2. Doporučení pro praxi

Na základě výsledků výzkumného šetření lze formulovat několik praktických doporučení, která mohou výrazně přispět ke zlepšení komunikace mezi školou a zákonnými zástupci. Výsledky ukázaly, že rodiče nejčastěji vnímají jako největší problémy ve vzájemné komunikaci nedostatek informací (48 %) a nedostatečnou zpětnou vazbu (29 %). Tyto skutečnosti naznačují potřebu posílit otevřenost, pravidelnost a obousměrnost sdílení informací mezi školou a rodinou.

Jedním z doporučených kroků je zavedení pravidelných informačních schůzek s jasně stanoveným programem a prostorem pro dotazy, které by pomohly předejít nedorozuměním a zároveň by umožnily rodičům lépe porozumět školnímu dění. Tento návrh se těší velké

podpoře – schůzky by uvítalo až 55 % respondentů. Dalším opatřením by mohlo být zavedení konzultačních hodin pro rodiče, které by zlepšily dostupnost učitelů a vedení školy a umožnily flexibilní osobní či online setkání dle potřeb rodičů. Dále by škola měla věnovat pozornost efektivnějšímu využívání školního informačního systému. Ačkoli ho rodiče často využívají, mnozí z nich požadují jeho větší aktuálnost. Součástí zlepšení by mělo být také pravidelné sdílení týdenních shrnutí informací – tuto frekvenci by preferovalo 49 % respondentů, zatímco 23 % by dokonce uvítalo denní informování. To svědčí o silné potřebě kontinuální informovanosti rodičů o dění ve škole.

Významným zjištěním je také rozdíl ve vnímání srozumitelnosti sdělení – rodiče se základním vzděláním častěji označovali informace za nesrozumitelné, zatímco vysokoškolsky vzdělaní respondenti hodnotili komunikaci jako přehlednou. Na základě těchto poznatků by škola měla dbát na jazykovou a obsahovou přístupnost všech sdělení a přizpůsobovat komunikační styl různým skupinám rodičů. Mezi doporučení lze dále zařadit zavedení možnosti volby komunikačního kanálu dle preferencí rodičů – vedle osobních setkání by škola měla umožnit i online konzultace, telefonické hovory nebo e-mailovou komunikaci. Šetření ukázalo, že některé skupiny rodičů – zejména ti s více dětmi – jsou vnímavější ke kvalitě komunikace a často kritičtější. Je proto důležité věnovat větší pozornost systematickému přístupu a rovnoměrnému rozdělení informací napříč všemi ročníky.

Součástí doporučení je i rozvoj komunikačních dovedností pedagogů. Škola by měla podporovat účast učitelů na workshopech či webinářích zaměřených na vedení dialogu s rodiči, efektivní předávání zpětné vazby a zvládání obtížných rozhovorů. Zároveň by bylo vhodné, aby i rodiče měli možnost vzdělávat se v oblasti školní komunikace a porozumění rolím školy a rodiny.

5. Závěr

Cílem této práce bylo identifikovat faktory, které ovlivňují efektivitu komunikace mezi školou, učiteli a zákonnými zástupci, a navrhnout strategie vedoucí ke zlepšení této komunikace. Výzkum probíhal formou kvantitativního dotazníkového šetření, kterého se zúčastnili zákonní zástupci žáků základních škol. Výsledky byly analyzovány pomocí popisné statistiky, jednofaktorové analýzy rozptylu (ANOVA) a doplněny otevřeným kódováním u volné odpovědi.

Šetření ukázalo, že zákonní zástupci nejvíce preferují osobní komunikaci, kterou považují za nejefektivnější formu kontaktu se školou. Dalšími preferovanými způsoby komunikace byly školní informační systém a telefonický kontakt. Významná část rodičů by rovněž uvítala nové formy komunikace, zejména pravidelné informační schůzky, vylepšený informační systém nebo online konzultace.

Mezi hlavní problémy v komunikaci, které rodiče identifikovali, patří nedostatek informací a nedostatečná zpětná vazba. Významný rozdíl byl zjištěn v hodnocení dostupnosti informací mezi věkovými skupinami – rodiče ve věku 45–54 let častěji uváděli, že se cítí méně informováni, což může souviset s vyššími nároky a nižší orientací v digitálním prostředí. Z hlediska vzdělání pak rodiče se základním vzděláním častěji označovali školní sdělení za nesrozumitelná, zatímco vysokoškoláci hodnotili sdělení jako přehledná a jasná. Tyto rozdíly potvrzují potřebu individuálního přístupu ke komunikaci, přizpůsobeného věku i vzdělání zákonných zástupců.

Na základě výsledků byly navrženy konkrétní doporučení pro školní praxi. Patří mezi ně především zajištění pravidelné komunikace (např. měsíční nebo týdenní informační přehledy). Zavedení konzultačních hodin pro osobní setkání. Větší zapojení rodičů do života školy a možnost obousměrné komunikace. Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti komunikačních dovedností.

Možnosti dalšího výzkumu by mohly zahrnovat hlubší kvalitativní šetření zaměřené na postoje pedagogů ke komunikaci s rodiči, případně srovnávací analýzu různých typů škol

(např. soukromých, alternativních). Rovněž by bylo vhodné zkoumat specifika komunikace s rodiči ze sociálně znevýhodněného nebo kulturně odlišného prostředí.

Závěrem lze říci, že efektivní komunikace mezi školou a zákonnými zástupci je základním kamenem spolupráce, která pozitivně ovlivňuje nejen vzdělávací výsledky žáků, ale i celkovou atmosféru školy.

Seznam použitých informačních zdrojů

Autorský tým APIV B. *Komunikace mezi rodinou a školou*. Online. Zapojme všechny Národní pedagogický Institut ČR. 2020. Dostupné z: <https://zapojmevsechny.cz/clanek/verbalni-a-neverbalni-komunikace-mezi-rodinou-a-skolou>. [cit. 2025-04-08].

APIV B. *Komunikace mezi rodinou a školou*. Online. Zapojme všechny Národní pedagogický institut ČR. 2020. Dostupné z: <https://zapojmevsechny.cz/clanek/verbalni-a-neverbalni-komunikace-mezi-rodinou-a-skolou#bej2>. [cit. 2025-03-10].

BOUKALOVÁ, H., et al. *Psychologie komunikace*. Grada, 2023.

CARNEGIE, D. *Jak dovést sebe i druhé k vrcholným výkonům*. Beta Dobrovský, 2010. ISBN 978-80-7306-425-9.

Čáp David *Základem dobré komunikace s rodiči jsou srozumitelná pravidla*. Online. EDUin. 2014. Dostupné z: <https://www.eduin.cz/clanky/david-cap-zakladem-dobre-komunikace-s-rodici-jsou-srozumitelna-pravidla/>. [cit. 2025-03-10].

ČAPEK, R. *Třídní klima a školní klima*. Grada Publishing as, 2010.

ČAPEK, R. *Učitel a rodič*. Grada Publishing as, 2013.

DEVITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2018-0.

EDUin. *Poslali jste dnes dítě do školy? To byste měli znát desatero rodičovsko – učitelské komunikace*. Online. EDUin. 2011. Dostupné z: <https://www.eduin.cz/clanky/poslali-jste-dnes-dite-do-skoly-to-byste-meli-znat-desatero-rodicovsko-ucitelske-komunikace/>. [cit. 2025-03-10].

EDUin. *David Čáp: Základem dobré komunikace s rodiči jsou srozumitelná pravidla*. Online. EDUin. 2014. Dostupné z: <https://www.eduin.cz/clanky/david-cap-zakladem-dobre-komunikace-s-rodici-jsou-srozumitelna-pravidla/>. [cit. 2025-03-10].

FEŘTEK, T. *Rodiče vítáni*. Praha: Yinachi, 2011. ISBN 978-80-904735-2-2.

- GAVORA, P. *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido, 2005. ISBN 80-7315-104-9.
- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, edice pedagogické literatury. 2000. ISBN 80-85931-79-6.
- HALADA, J. *Marketingová komunikace a public relations: výklad pojmů a teorie oboru*. Charles University in Prague, Karolinum Press, 2023.
- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu, 2., aktualizované vydání*. Grada Publishing as, 2016.
- JARKOVSKÁ, L., et al. *Etnická rozmanitost ve škole: stejnost v různosti*. PORTÁL sro, 2015.
- JAROMÍR, J. *Psychologické základy verbální komunikace*. Grada Publishing as, 2015.
- KAPOUNKOVÁ, Kristýna. *Jak na komunikaci s rodiči?* Online. Infracz. 2022. Dostupné z: <https://www.infracz.cz/jak-na-komunikaci-s-rodici>. [cit. 2025-04-08].
- KARGEROVÁ, J. P. *Spolupráce s rodinou a komunitou v programu Začít spolu*. Pasparta, 2019.
- KLAPETEK, Milan. *Komunikace, argumentace, rétorika*. Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2652-6.
- KRATOCHVÍLOVÁ, Jana a Zora SYSLOVÁ. *Metodika pro rodiče*. První. Praha: Dr. Josef Raabe, s.r.o., 2016, ISBN 978-80-7496-297-4.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Jak si navzájem lépe porozumíme*. Svoboda, 1988. ISBN 25-095-88.
- LOZIAK, A. Teacher-Parent Relationships, Forms of Communication and Factors that Affect Them. *Педагогика*, 2022, 94.6: 779-790.

MAJOR, E. Parent-Teacher Communication from the Perspective of the Educator. *Central European Journal of Educational Research*, 2023, 5.2: 13-24.

MARTYNEK, R. a ŠTEINBACH, M. Písenná komunikace v praxi současná legislativa, etiketa a normy a jejich dopad na úpravu dokumentů. Akademie nevšedního vzdělávání, s.r.o. 2023. ISBN 9788090903241

MIKULÁŠTÍK, M. *Komunikační dovednosti v praxi*. Online. 23.08.2010. Grada, 2010. [cit. 2025-03-10]. ISBN 978-80-247-2339-6. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/komunikacni-dovednosti-v-praxi-1803/>.

NELEŠOVSKÁ, A. *Pedagogická komunikace v teorii a praxi*. Grada, 2005. ISBN 80-247-0738-1.

OSEREDCHUK, O., et al. Information communication and its role in pedagogical communication and cooperation. *Linguistics and Culture Review*, 2021, 1035-1048.

PETR, M. *Překážky v komunikaci*. Online. Mgr. Michal Petr. 2011. Dostupné z: <https://www.michalpetr.com/prekazky-v-komunikaci/>. [cit. 2025-03-10].

PIVARČ, J. *Na cestě k inkluzi: proměny pedagogických procesů ve vzdělávání a jejich pojetí učiteli a zástupci vedení ZŠ*. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2020.

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. Akademické nakladatelství CERM, 2004. ISBN 80-7204-330-7.

PRŮCHA, J., E. WALTEROVÁ aj. MAREŠ, 2013. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0403-9.

PRŮCHA, J., et al. *Pedagogická encyklopedie*. 2009.

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Portál. 2017. ISBN 978-80-262-1228-7

ŠAFRÁNKOVÁ, D. *Pedagogika: 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada. 2019. ISBN 9788027111893

ŠEĐOVÁ, K.; ŠVARŤÍČEK, R.; ŠALAMOUNOVÁ, Z. Komunikace ve školní třídě. *Orbis scholae*, 2012, 147.

ŠEĐOVÁ, K., Z. ŠALAMOUNOVÁ, R. ŠVARŤÍČEK, M. SEDLÁČEK, M. MAJCÍK aj. NAVRÁTILOVÁ, 2019. *Výuková komunikace*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-9529-8.

ŠTECH, S.. Angažovanost rodičů ve školní socializaci dětí. *PEDAGOGIKA časopis pro vědy o vzdělávání a výchově*. 2004, roč. 4/2004, č. 4, s. 374-388. ISSN 2336-2189. Dostupné také z: <https://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=1845%20title=>.

VALIŠOVÁ, A., et al. *Pedagogika pro učitele 2.*, rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada, 2011.

ZDRUBECKÁ, H.; VÍTKOVÁ, J.; SUCHARDOVÁ, L.; STŘECHOVÁ, J.; BEJDÁKOVÁ, Sandra et al. *Školní zralost a komunikace*. Raabe, 2018. ISBN 978-80-7496-390-2.

ŽANTOVSKÁ, I. *Rétorika a komunikace*. Dokořán, 2015.

Vyjádření k využití nástrojů umělé inteligence

Při přípravě této bakalářské práce jsem využila nástroj ChatGPT k vytvoření první osnovy textu, návrhu obsahu a revizi formulací. Dále jsem jej použila při tvorbě dotazníků pro empirickou část práce a pro pomoc s vylepšením slovosledu v některých pasážích. Klíčové prompty, které jsem použila, jsou například: "Navrhni osnovu bakalářské práce na téma komunikace školy se zákonnými zástupci", "Navrhni strukturu dotazníku na téma lepší komunikace se školou", "Přeformuluj následující odstavec pro lepší srozumitelnost". Po použití ChatGPT jsem důkladně revidovala a upravila obsah podle potřeby a plně přejímám odpovědnost za výslednou podobu práce.

Seznam příloh

Příloha 1 – Dotazník

Příloha 1 – Dotazník

Komunikace základní školy se zákonnými zástupci žáků

Vážený/á respondente, tento dotazník je součástí bakalářské práce zaměřené na zlepšení komunikace mezi základní školou a zákonnými zástupci žáků. Vaše odpovědi budou anonymní a poslouží pouze pro studijní účely. Vyplnění dotazníku Vám zabere přibližně 5–10 minut. Děkuji za Váš čas!

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- Žena Muž

2. Kolik je Vám let?

- Méně než 25 let 25–34 let 35–44 let 45–54 let 55 let a více

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní Střední bez maturity Střední s maturitou Vyšší odborné
 Vysokoškolské

4. Kolik dětí máte aktuálně na základní škole?

- Jedno Dvě Tři a více

5. Do jaké třídy chodí Vaše dítě (vyberte nejvyšší, pokud máte více dětí na ZŠ)?

- 1.–3. třída 4.–5. třída 6.–9. třída

6. Navštěvuje Vaše dítě:

- Veřejnou základní školu Soukromou základní školu Jiné

7. Jak často komunikujete se školou?

- Vícekrát týdně Jednou týdně Několikrát měsíčně
 Pouze při třídních schůzkách nebo mimořádných událostech Téměř vůbec

8. Jaké komunikační kanály využíváte nejčastěji?

- E-mail Telefon Osobní schůzky Třídní schůzky
 Školní informační systém (např. Bakaláři, EduPage) Sociální síť školy Jiné

9. Jaký komunikační kanál považujete za nejefektivnější?

- E-mail Telefon Osobní schůzky Školní informační systém
 Třídní schůzky Jiné

10. Jak často dostáváte od školy informace o prospěchu a chování dítěte?

- Pravidelně (alespoň měsíčně) Příležitostně Pouze při problémových situacích
 Informace jsou dostupné kdykoliv prostřednictvím elektronické žákovské knížky
 Nedostávám žádné informace

11. Jsou informace od školy pro Vás srozumitelné?

- Ano, vždy Většinou ano Občas ne Ne, jsou často nesrozumitelné

12. Jak často se účastníte třídních schůzek?

- Vždy Často Občas Nikdy

13. Jak často byste chtěli dostávat informace o dění ve škole?

- Denně Týdně Měsíčně Pouze při důležitých událostech

14. Jaké informace považujete za nejdůležitější?

- Prospěch dítěte Chování dítěte Plánované školní akce
 Změny ve výuce (např. suplování, změny rozvrhu) Informace o školních výletech a ŠVP
 Bezpečnostní a mimořádné události (např. havárie, epidemie) Změny personálu (učitelů)
 Školní pravidla a očekávání

15. Jak hodnotíte dostupnost učitelů a vedení školy pro konzultace?

- Velmi dobrá (snadno dostupní a vstřícní) Dobrá (většinou dostupní)
 Průměrná (občas problém sehnat) Špatná (obtížná dostupnost)

16. Jak hodnotíte rychlost odpovědí školy na Vaše dotazy?

- Velmi rychlá (do 24 hodin) Přijatelná (do 2–3 dnů) Pomalá (více než 3 dny)

- Škola většinou nereaguje
- 17. Máte pocit, že škola reflektuje Vaše podněty a návrhy?**
 Ano, vždy Většinou ano Spíše ne Ne
- 18. Zaznamenali jste někdy chybu nebo nedorozumění v komunikaci se školou?**
 Ano Ne Často Občas Zřídka
- 19. Máte pocit, že je komunikace se školou přizpůsobena individuálním potřebám Vašeho dítěte?**
 Ano, vždy Většinou ano Spíše ne Ne
- 20. Jak hodnotíte srozumitelnost sdělení ohledně mimořádných událostí (např. uzavření školy, zdravotní hrozby)?**
 Velmi dobře Dobře Přijatelně Nedostatečně
- 21. Jak celkově hodnotíte komunikaci školy?**
 Výborně Dobře Přijatelně Nedostatečně
- 22. Jaká forma komunikace by Vám nejvíce vyhovovala při řešení problémů?**
 Osobní setkání Telefonický hovor E-mail Školní informační systém
 Online schůzka (např. přes Teams, Zoom)
- 23. Jaké nové formy komunikace byste uvítali?**
 Pravidelné informační schůzky Častější e-mailová komunikace Online konzultace
 Vylepšený školní informační systém Jiné
- 24. Jaké problémy v komunikaci považujete za nejčastější?**
 Nedostatečná zpětná vazba Zpožděné informace Nesrozumitelné sdělení
 Nedostatek informací Přetížení komunikačními kanály
- 25. Byli byste ochotni zúčastnit se workshopů či webinářů na téma spolupráce školy a rodičů?**
 Ano Ne Možná
- 26. Cítíte se být dostatečně informováni o školních pravidlech a očekáváníích?**
 Ano Spíše ano Spíše ne Ne
- 27. Máte nějaké návrhy nebo připomínky ke zlepšení komunikace školy?**
(Otevřená odpověď – nepovinné)

Děkuji za vyplnění dotazníku.